

İŞ DÜNYAMIZ

**“İnşaat
sektorunda
değişikliklere
ihtiyac var”**

**«Hədiyyəm
Türkiyə
prezidentini
çox
təəccübləndirdi»**

**«Bu günədək
20 ölkədə
işləmişik»**

TRANSMİLLİ QIDA ŞİRKƏTİ

- ✧ KƏND TƏSƏRRÜFATİ
- ✧ QIDA İSTEHSALI
- ✧ QABLAŞDIRMA VƏ KAĞIZ SƏNAYESİ
- ✧ SATIŞ VƏ TİCARƏT

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ ZATİ-ALİLƏRİ CƏNAB İLHAM ƏLİYEVƏ

Hörmətli cənab Prezident!

Aprelin 11-də keçirilmiş prezident seçkilərində inamlı qələbə qazanaraq Azərbaycan Respublikasının prezidenti seçilməyiniz münasibətilə Azərbaycandakı türk iş adamları adından Sizi təbrik edir, ölkəmizin inkişafı və uğurları yolunda daha böyük nailiyyətlər arzulayırıq.

Sizin rəhbərliyiiniz altında qardaş Azərbaycan tarixində ən böyük yüksəlişə nail olmuş, siyasi və iqtisadi cəhətdən bölgənin ən güclü dövlətinə çevrilmişdir.

Yürütdüyünüz uzaqqörən siyasət nəticəsində hazırda Azərbaycan uzunmüddətli sabitlik və əmin-amanlıq dövrünü yaşayır, insanlar və biznes qurumları gələcəyə inamla baxırlar. Sizin apardığınız siyasət, sosial-iqtisadi islahatlar, tətbiq edilən yeniliklər cəmiyyətin inkişafına və ölkə iqtisadiyyatının daha da müasirləşməsinə xidmət edir.

Bütün bu uğurlar, əldə edilən nailiyyətlər və mütərəqqi planlar, qardaş vətənimiz Azərbaycanda fəaliyyət göstərən türk biznesi olaraq bizi də sevindirir və gələcək fəaliyyətə ruhlandırır.

Sizin rəhbərliyiiniz dönəmində qardaş ölkələr olan Azərbaycan və Türkiyə arasında münasibətlər ən yüksək səviyyədə qalıb, Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin «Bir millət, iki dövlət» ifadəsini reallığa çevirib.

Sıralarında türk iş adamları və idarəçilərini birləşdirən Türkiyə İş Adamları və Sənayeçiləri İctimai Birliyi olaraq bütün fəaliyyətlərinizdə sizi dəstəkləyir, görülən işlərə dəstək verəcəyimizə əmin edirik.

Yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməyiniz münasibətilə sizi çoxsaylı üzvlərimiz adından bir daha təbrik edir, uzun ömür, möhkəm cansağlığı, ailənizə xoşbəxtlik və səadət, Vətənimizin yüksəlişi naminə gördüyünüz işlərdə uğurlar arzulayırıq.

Hörmətlə,
Hüseyn Büyükfırat

Türkiyə İş Adamları və Sənayeçiləri İctimai Birliyinin sədri

Səh. 8

Türkiyədən dünyaya - XOCALI MESAJI

Ermənistanın Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi Xocalı qətləminin 26-cı ildönümü bu il bütün dünyada qeyd edildi. Bu ildən faciənin dünyaya tanıtılmasına TÜİB və onun rəhbərliyi də fəal şəkildə qoşulub.

MÜSAHİBƏ

“İnşaat sektorunda dəyişikliklərə ehtiyac var” -

Azərbaycanın tikinti sektorunda baş verən proseslər və şirkətin fəaliyyəti ilə bağlı “İş Dünyamız”ın suallarını TÜİB-nin inşaat komissiyasının rəhbəri, ZETAS-AGT və AGT Construction inşaat şirkətləri direktorunun müavini Selim Akbay cavablandırır.

Səh. 32

«Bu günə qədər dünyanın 20 ölkəsində işləmişik»

“İş Dünyamız”ın suallarına Azərbaycanda uzun müddətdən bəri fəaliyyət göstərən «Tekfen» İnşaat şirkətinin ölkə təmsilçisi Tolqa Küçü-kavşar cavab verir.

Səh. 34

«Hədiyyəm Türkiyə prezidentini çox təəccübləndirdi»

Elm, tarix, sənət və biznes. İlk baxışdan fərqli görünən bu anlayışların müasir həyatda harmonik birləşməsinə də rast gəlinir.

Səh. 38

səh. 38

ÖZƏLLƏŞDİRMƏ VƏ ƏMLAK

Özəlləşdirmə və əmlak idarəçiliyində - YENİ YANAŞMALAR

Azərbaycanda əhali və biznes üçün maraqlı yeniliklərin baş verdiyi mühüm sektorlardan biri də əmlak və torpaq idarəçiliyi, eləcə də özəlləşdirmə prosesidir. İndiyədək özəlləşdirmədə 300 min nəfər pay sahibi olub.

Səh. 16

SOSIAL ƏMLAK

Dövlət və biznes əməkdaşlığının sosial nəticəsi – GÜZƏŞTLİ MƏNZİLLƏR

Azərbaycanın tarixində ən mühüm sosial layihələrdən birinə - aztəminatlı əhali üçün sosial mənzillərin tikintisinə başlanıb.

Səh. 24

TURİZM

Bir küçənin sirri – Lahıc

Səhərdir. Günəşin rəngi sapsarı. Məmləkət Bahar bayramı havasıdır. İl - Cümhuriyyət İli, gün - Novruz bayramının səhəri, məkan - Lahıc kəndi... “İş Dünyamız”ın Azərbaycanın ən maraqlı kəndi haqqında özəl reportajı...

Səh. 42

Təsisçi:

*Türkiyə və Azərbaycan
İş Adamları və
Sənayeçilər
İctimai Birliyi*

Redaksiya heyəti
Hüseyn Büyükfırat
Birol Malkoç
Necmeddin Taşbağ

Redaktor:
Əli Əhmədov

Müxbirlər:
Naibə Qurbanova
Daşqın Geneyli
Sülhiyyə Qarabağlı

Korrektor:
Nərgiz İsayeva

*Jurnaldakı
materiallardan mənbə
göstərilməklə istifadə
edilə bilər.
Redaksiya ilə müəlliflə-
rin mövqeyi üst-üstə
düşməyə bilər.*

Ünvan:
Cəfər Cabbarlı
küçəsi 44,
Caspian Plaza/1205

Tel:
(+994 12)
497 15 86
www.tuib.az
e-mail: info@tuib.org

20 il Azərbaycanda. Hər zaman yaxşısı ilə

Demək olar ki, hər evdə ən azı bir P&G məhsulu var.*

1998

2018

İLHAM ƏLİYEV AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ SEÇİLİB

2018-ci il Azərbaycanın siyasi həyatında mühüm yeniliklərlə başlayıb. Prezident İlham Əliyev aprelin 11-də növbədənəkar prezident seçkilərinin keçirilməsi barədə sərəncam imzalayıb.

Aprelin 11-də şəffaflyq və demokratiya şəraitində keçirilən seçkilərdə İlham Heydər oğlu Əliyev böyük üstünlüklə yenidən Azərbaycanın prezidenti seçilib.

Aprelin 17-də Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsi Prezidenti seçkilərinin nəticələrinin rəsmən elan olunması ilə bağlı qərar qəbul edib.

Aprelin 18-də Milli Məclisdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin aprelin 18-də andıçmə mərasimi keçirilib. Andıçmə mərasimində Azərbaycanın dövlət rəsmiləri, hökumətin üzvləri, Milli Məclisin deputatları və Prezidentin ailə üzvləri iştirak ediblər. Dövlət başçısı Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına və müqəddəs Qurani-Şərifə əl basaraq

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına əməl edəcəyinə, dövlətin müstəqilliyini və ərazi bütövlüyünü qoruyacağına, xalqa ləyaqətlə xidmət edəcəyinə, Azərbaycan xalqının əsrlər boyu yaratdığı milli mənəvi dəyərlərə və ənənələrə sadıq qalacağına, onları daim uca tutacağına and içib.

NOVRUZ MƏMMƏDOV AZƏRBAYCANIN YENİ BAŞ NAZİRİDİR

Azərbaycanda prezident seçkilərindən sonra yeni baş nazir təyin edilib. Prezident İlham Əliyev aprelin 21-də Novruz İsmayıl oğlu Məmmədovun baş nazir vəzifəsinə namizədliyi ilə bağlı Milli Məclisə təqdimat göndərüb.

Milli Məclisin həmin gün keçirilən növbəti plenar iclasında millət vəkili dövlət başçısının seçimini dəstəkləyərək yekdilliklə Novruz Məmmədovun baş nazir təyin olunmasına səs veriblər.

Aprelin 21-də prezident İlham Əliyev N.Məmmədovun Azərbaycan Respublikasının Baş naziri təyin edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Xatırladaq ki, bu posta təyin olunana qədər N.Məmmədov Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xarici siyasət məsələləri üzrə köməkçisi - şöbə müdiri vəzifəsində çalışırdı.

Novruz İsmayıl oğlu Məmmədov

1947-ci ildə anadan olub.

1964-cü ildə orta məktəbi bitirərək Azərbaycan Pedaqoji Xarici Dillər İnstitutunun Avropa dilləri fakültəsinin fransız dili şöbəsinə daxil olub, 1970-ci ildən həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirərək İnstitutda müəllim fəaliyyətinə başlayıb.

1967-1981-ci illərdə Əlcəzairdə və Qvineyada tərcüməçi, baş tərcüməçi işləyib.

1991-ci ildə filologiya elmləri namizədi elmi dərəcəsinə alıb, 1992-1993-cü illərdə Azərbaycan Pedaqoji Xarici Dillər İnstitutunun hazırlıq, 1993-1997-ci illərdə isə fransız dili fakültələrinin dekanı vəzifəsində işləyib.

1995-1997-ci illərdə Azərbaycan Prezidentinin fransız dili üzrə tərcüməçisi olub. 1997-ci ilin aprel ayında Prezident Administrasiyasının Xarici əlaqələr şöbəsinin müdiri təyin edilib, 2002-ci ilin yanvarında fəvqəladə və səlahiyyətli səfir rütbəsi verilib.

2012-ci ilin noyabr ayında Prezident Administrasiyası rəhbərinin müavini təyin edilib, birinci dərəcəli dövlət müşaviridir. 2017-ci ilin may ayında Azərbaycan Prezidentinin Xarici siyasət məsələləri üzrə köməkçisi - şöbə müdiri təyin edilib.

Novruz Məmmədov dəfələrlə Azərbaycanın və xarici ölkələrin mükafatlarına layiq görülüb. Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə 2007-ci ildə «Şöhrət», 2017-ci ildə isə «Şərəf» ordeninə layiq görülüb.

1998-ci ildə Fransanın Fəxri Legion Ordeni, 2009-cu ildə isə Polşanın Fəxri Legion Ordeni ilə təltif olunub.

Azərbaycan, fransız, rus, ingilis və türk dillərini mükəmməl bilir.

Evlidir. Üç övladı və nəvələri var.

AZƏRBAYCAN HÖKUMƏTİNDƏ STRUKTUR DƏYİŞİKLİYİ EDİLDİ

Prezident İlham Əliyev
Azərbaycanın dövlət qurumlarında
bəzi struktur və funksional
dəyişikliklər həyata keçirib.

Azərbaycan hökumətində struktur dəyişikliyi edildi

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın dövlət qurumlarında bəzi struktur və funksional dəyişikliklər həyata keçirib.

Turizm sektorunu müstəqil qurum tənzimləyəcək

Dövlət başçısının sərəncamı ilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin əsasında Mədəniyyət Nazirliyi və Dövlət Turizm Agentliyi yaradılıb. Başqa sözlə, turizm sektorunu tənzimləyən qurum bundan sonra müstəqil şəkildə fəaliyyət göstərəcək.

Antiinhisar qurumu müstəqil orqana çevrildi

Dövlət başçısının digər sərəncamı istehlak bazarına nəzarət, standartlaşdırma, metrologiya və əqli mülkiyyət hüquqları obyektlərinin mühafizəsi sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı olub. Bu sərəncama əsasən indiyədək İqtisadiyyat Nazirliyi yanında olan Antiinhisar Siyasəti və İstehlakçıların Hüquqlarının Müdafiəsi Dövlət Xidməti əsasında mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı, yəni müstəqil qurum olan Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyi (AİBNDA) yaradılıb.

Standartlaşdırma Komitəsi ləğv edildi

Müəllif Hüquqları Agentliyi və Patent və Əmtəə Nişanları Mərkəzi birləşdirilərək onların bazasında Əqli Mülkiyyət Agentliyi yaradılıb. Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi ləğv edilib. Komitənin səlahiyyətləri digər qurumlara verilib.

Belə ki, ləğv edilən Komitənin texniki tənzimləmə, standartlaşdırma, metrologiya, uyğunluğun qiymətləndirilməsi, akkreditasiya və keyfiyyətin idarə edilməsi sahəsində səlahiyyətləri AİBNDA-ya, sənaye mülkiyyəti obyektlərinin mühafizəsi sahəsində səlahiyyətləri isə Əqli Mülkiyyət Agentliyinə verilib.

“Azərbaycan Metrologiya İnstitutu”, “Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu” və “Azərbaycan Akkreditasiya Mərkəzi” publik hüquqi şəxslərin təsisçisi səlahiyyətləri də AİBNDA-ya verilib.

İdxal-ixrac əməliyyatlarına nəzarət qaydası dəyişdi

Prezidentin digər sərəncamı idxal-ixrac əməliyyatlarının tənzimlənməsi və ona nəzarətə aiddir. «Ölkədə idxal-ixrac əməliyyatlarına nəzarət sisteminin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında» sərəncama əsasən bir sıra idxal-ixrac əməliyyatları üzrə Dövlət Gömrük Komitəsi və Vergilər Nazirliyi tərəfindən birgə nəzarət mexanizminin tətbiqi məqsədəuyğun hesab edilib.

Sərəncama əsasən, Maliyyə Nazirliyi, Vergilər Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi və Dövlət Gömrük Komitəsi idxal-ixrac əməliyyatları üzrə birgə nəzarətlə əhatə olunacaq prosedurların siyahısına və mexanizminə dair təkliflərini bir ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etməlidirlər.

NAZİRLƏR KABİNETİNİN YENİ TƏRKİBİ FORMALAŞDI

Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin yeni tərkibini müəyyən edib. Dövlət başçısının sərəncamlarına əsasən baş nazirin müavinləri, nazirlər və komitə sədrləri təyin edilib. Nazirlər Kabinetinin üzvləri aşağıdakı şəxslər təyin ediliblər:

Baş nazirin birinci müavini – **Yaqub Eyyubov**;
Baş nazirin müavini – **Əli Əhmədov**;
Baş nazirin müavini – **Əli Həsənov**;
Baş nazirin müavini – **Hacıbala Abutalıbov**;
Daxili işlər naziri – **Ramil Usubov**;
Energetika naziri – **Pərviz Şahbazov**;
Ədliyyə naziri – **Fikrət Məmmədov**;
Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri – **Sahil Babayev**;
Fövqəladə hallar naziri – **Kəmaləddin Heydərov**;
Xarici işlər naziri – **Elmar Məmmədov**;
İqtisadiyyat naziri – **Şahin Mustafayev**;
Kənd təsərrüfatı naziri – **İnam Kərimov**;
Maliyyə naziri – **Samir Şərifov**;
Müdafiə naziri – **Zakir Həsənov**;
Nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri – **Ramin Quluzadə**;
Vergilər naziri – **Mikayıl Cabbarov**;
Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri – **Samir Nuriyev**;
Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri – **Rövşən Rzayev**;
Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi – **Elçin Quliyev**;
Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi – **Mədət Quliyev**;

Xarici Kəşfiyyat Xidmətinin rəisi – **Orxan Sultanov**.
Ekologiya və təbii sərvətlər naziri – **Muxtar Babayev**;
Gənclər və idman naziri – **Azad Rəhimov**;
Mədəniyyət naziri – **Əbülfəs Qarayev**;
Müdafiə sənayesi naziri – **Yavər Camalov**;
Səhiyyə naziri – **Oqtay Şirəliyev**;
Təhsil naziri – **Ceyhun Bayramov**;
Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri – **Hicran Hüseynova**;
Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri – **Fuad Muradov**;
Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri – **Mübariz Qurbanlı**;
Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri – **Səfər Mehdiyev**;
Dövlət Statistika Komitəsinin sədri – **Tahir Budaqov**;
Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin sədri – **Kərəm Həsənov**;
Dövlət Turizm Agentliyinin sədri – **Fuad Nağıyev**;
Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri – **Qoşqar Təhməzli**;
Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəisi – **Vüsal Hüseynov**;
Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi – **Arzu Rəhimov**.

ŞƏHİDLƏR TARİXİ

TÜRKİYƏDƏN DÜNYAYA - XOCALI MESAJI

Ermənistanın Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi Xocalı qətliamının 26-cı ildönümü bu il bütün dünyada qeyd edildi. Son illər dünyanın diqqətini bu faciəyə yönəltmək üçün atılan addımlar nəticəsini verməkdədir. Bu ildən etibarən faciənin dünyaya tanıtılmasına Türkiyə və Azərbaycan İş Adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyi (TÜİB) və onun rəhbərliyi də fəal şəkildə qoşulub. Onun nəticəsidir ki, Xocalı soyqırımının 26-cı illiyi Türkiyədə geniş şəkildə qeyd edilib, qardaş ölkənin bütün əhalisi faciədən xəbərdar olub.

Xocalını artıq dünya tanıyır...

Ermənistan silahlı qüvvələrinin 1992-ci il fevralın

26-na keçən gecə törətdiyi, XX əsr dünya tarixinin ən böyük qətlamlarından biri olan Xocalı soyqırımını tanıyan ölkələrin sayı getdikcə artır. Hər il daha çox ölkə və təşkilatlar xalqımıza qarşı törədilən bu vəhşilikdən xəbərdar olur, böyük faciənin qurbanlarını anırlar.

Xocalı soyqırımı indiyədək dünyanın 16 ölkəsi, Amerika Birləşmiş Ştatlarının 24 ştatı tərəfindən tanınıb və pislənilib. Bundan başqa, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) Xocalı soyqırımı ilə bağlı 13 sənəd qəbul edib.

Xocalı həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması, bu qətlamin soyqırım aktı kimi tanınması üçün Azərbaycan dövləti və dünya azərbaycanlıları ardıcıl fəaliyyət göstərir. Bu işlərdə Heydər Əliyev Fondu-

nun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" kampaniyasının mühüm rolu var.

"Dünyada vəhşi qətləmə arayan varsa, bu, Xocalıdır"

Xocalı faciəsinin il dönümü Türkiyədə xüsusilə geniş qeyd edilir. Bu il həmin tədbirlərdə TUB fəal şəkildə iştirak edirdi. Faciənin ildönümündən bir neçə gün əvvəl başlanan anım tədbirləri paytaxt, böyük şəhərlər və bölgələri əhatə edib.

Ədalət və İnkişaf Partiyasının toplantısında çıxış edən Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Xocalı insanlıq tarixinin ən böyük faciələrindən biri adlandırdı: «Xocalıda şəhid olan azərbaycanlı qardaşlarımızı rəhmətlə anırıq. Dünyada vəhşi qətləmə arayan varsa, bu, Xocalıdır». Türkiyə prezidenti demokratiya və insan hüquqlarından bəhs edənlərin Xocalı qətləməsinə göz yummaqda ittiham edib: «Çünki türkə, müsəlmana gələndə onların gözləri, qulaqları və vicdanları qapanır. Amma hər kəs unutsa da biz unutmayacağıq və unutmurmayacağıq» - deyərək Türkiyə Prezidenti bildirib.

Toplantıya Azərbaycandan nümayəndələr də qatılıb. TUB sədri Hüseyn Büyükfırat və Xocalıdan olan deputat Elman Məmmədovla birgə tədbirdə Xocalı faciəsinin bir qrup şahidi də iştirak edib.

Fevralın 23-də isə Xocalı faciəsi Türkiyə Böyük Millət Məclisinin gündəmi olub. Xocalının millət vəkili Elman Məmmədov, TUB sədri Hüseyn Büyükfırat və Xocalı sakinlərinin qatıldığı iclasda çıxış edən parlament sədrinin vəkili Əhməd Aydın

Xocalı Azərbaycanın nümayəndə heyətini salamlayıb və Xocalı qətləməsinə ən sərt şəkildə qınayıb, Türkiyənin hər zaman Azərbaycan yanında olduğunu bildirib.

Qeyd edək ki, TUB-in təşkilatçılığı ilə Ankarada görüşlər keçirən nümayəndə heyətinin parlamentdə yüksək səviyyədə qarşılanmasında, o cümlədən də digər partiyalara "Xocalı həftəsi"nin xatırladılmasında Əhməd Aydın mütəsna xidmətləri olub.

Türkiyə XİN-dən Xocalı qətləməsinə ilə bağlı bəyanat

Türkiyənin Xarici İşlər Nazirliyi də Xocalı qətləməsinin 26-cı ildönümü ilə əlaqədar bəyanat yayıb. Bəyanatda Ermənistan ordusunun Xocalıda qadın və uşaqlar daxil olmaqla yüzlərlə Azərbaycan vətəndaşını qətl etdiyi, yaralandığı, əsir alınan mindən çox insanın aqibətinin indiyədək məlum olmadığı bildirilir: «Mülki əhaliyə qarşı təşkil olunmuş bu insanlığa sığmayan təcavüzkarlıq bütün dünya ictimaiyyətinin yaddaşına yazılmış və vicdanlarda dərin yaralar açmışdır. Türkiyə olaraq, azərbaycanlı qardaşlarımızın bu ağrısını bölüşürük. Bu qətləmə və Azərbaycan torpaqlarının işğalını şiddətlə qınayırıq».

İstanbulda Xocalı soyqırımı abidəsi

Fevralın 25-də İstanbul şəhərinin Bağcılar rayonu ərazisində böyük ərazini əhatə edən Azərbaycan Dostluq Parkının və burada ucaldılmış Xocalı soyqırımı abidəsinin açılışı olub.

Mərasimdə çıxış edən Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov qeyd edib ki, Xocalı soyqırımı, daima öz məqsədlərinə çatmaq üçün ermənilərdən xalqlarımıza qarşı istifadə edən böyük güclərin maraqlarının göstəricisidir: «Saxta «erməni soyqırımı» mövzusu ilə illərdir ki, Türkiyəyə qarşı ədalətsiz mövqe tutanlar yaxşı olar ki, Xocalı soyqırımına ədalətli mövqe sərgiləsinlər»-deyə Ə.Həsənov bildirib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dostluq və qardaşlıq münasibətlərini xatırladan Ə.Həsənov qeyd edib ki, məhz bu doğma münasibətin nəticəsi olaraq tərəflər təmənnasız şəkildə bir-birinin maraqlarını müdafiə edirlər.

Azərbaycan Dostluq Parkı və buradakı abidəyə görə Türkiyəyə təşəkkür edən Əli Həsənov deyib ki, təcavüzkar Ermənistandan fərqli olaraq Azərbaycan və Türkiyənin heç kimin torpağında gözü yoxdur: «Biz nəhəng layihələrlə böyük bir coğrafiyada iqtisadi inkişafı gerçəkləşdiririk. Təcavüzkar Ermənistan və erməni millətçiləri isə həmişə olduğu kimi, havadarlarına arxayın olaraq bölgəyə münafişə, müharibə və fəlakət gətiriblər», - deyər Əli Həsənov qeyd edib.

“Qarabağ acısını öz dərdimiz kimi yaşayırıq”

Xocalı soyqırımının Türkiyədə ümumxalq hüznü sayıldığını deyən İstanbul valisi Vasip Şahin, onu yaddaşıldan silinməyən faciə adlandırır: «Qarabağ acısını öz dərdimiz kimi yaşayırıq. Hər zaman Azərbaycanın yanındaıyq».

Ulu öndər Heydər Əliyevin “Bir millət, iki dövlət”, Türkiyə Respublikasının banisi Mustafa Kamal Atatürkün “Azərbaycanın sevinci sevincimiz, kədəri kədərimizdir” ifadələrini xatırladan İstanbul Böyükşəhər Bələdiyyəsinin sədri Mövlud Uysal deyib ki, Xocalı soyqırımı heç vaxt unudulmayan bəşəri faciədir.

Bağcılar Rayon Bələdiyyəsinin sədri Lokman Çağrıçı bildirib ki, Dostluq Parkı və Xocalı soyqırımı abidəsi barədə ideya Azərbaycanın İstanbuldakı baş konsulu tərəfindən irəli sürülüb və böyük məmnuniyyətlə qəbul edilib: «Xocalı soyqırımına ədalət tələb etmək də, yaddaşıldan silinməməsi üçün tədbirlər görmək də mənəvi borcumuzdur».

Tədbirdə Xocalı sakini, 7 yaşında erməni cəlladlarının vəhşiliyinin şahidi olan Səbinə Məhərrəmovə bildirib ki, soyqırım gecəsi özü və bir qardaşından başqa ailəsinin bütün üzvləri məhv edilib. Faciədən ürək yanğısıyla danışan Səbinə Məhərrəmovanın sözləri iştirakçıları sarsıdıb.

Tədbirdə Azərbaycanın İstanbuldakı baş konsulu Məsim Hacıyev və digər rəsmi şəxslər, o cümlədən, diplomat və deputatlar, Türkiyə ictimaiyyətinin tanınmış simaları, elm və mədəniyyət xadimləri, yerli sakinlər, QHT və KİV təmsilçiləri iştirak ediblər.

İSTAD Xocalı soyqırımını unutmadı

Anım günlərində İstanbul Türkiyə Azərbaycan Həmrəylik və Mədəniyyət Dərnəyinin (İSTAD) sədri Səfər Qaraqoyunlunun təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqı-

rımının 26-cı ildönümünə həsr olunmuş konfrans keçirilib. Tədbirdə Türkiyə və Azərbaycanda tanınmış şəxslər, millət vəkilləri, QHT rəhbərləri və siyasi partiya təmsilçiləri qatılıb.

Konfransda Azərbaycan Milli Məclisin deputatı Qənirə Paşayeva, İstanbul Universitetinin müəllimi, professor Xəlil Bal, "Yeniçağ Azərbaycan" Media Qrupunun baş direktoru Aqil Ələsgər, Qadın Yazarlar İctimai Birliyinin sədri Nüşabə Məmmədli çıxış ediblər.

Tədbirdə, həmçinin, Türk ordusunun Afrində keçirdiyi "Zeytun Budağı" əməliyyatı ilə bağlı Azərbaycan xalqının Türkiyənin yanında olduğu xüsusilə qeyd edilib. Aprel zəfərinin qazilərindən Natiq Mehdiyev də Qarabağ qazilərinin hər zaman türk ordusunun yanında olduğunu vurğulayıb.

Xocalı dəhşətləri "Ülke" telekanalında

Türkiyə və Azərbaycan İş Adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyinin (TÜİB) təşkilatçılığı ilə Xocalı faciəsinin 26-cı ildönümüylə əlaqədar Ankarada səfərdə olan Azərbaycanın nümayəndə heyəti qardaş ölkənin "Ülke" telekanalında olub. Kanalda hazırlanan reportajda Xocalı faciəsinin canlı şahidləri 26 il öncəki dəhşətdən danışılar. Qeyd edək ki, "Ülke TV"-nin rəhbəri Həsən Öztürk hər zaman Azərbaycanla bağlı məsələlərdə həssaslığı və birmənalı mövqeyi ilə tanınır.

Türkiyənin siyasi partiyaları da Xocalı faciəsi ilə bağlı çağırışlar edib. Türkiyənin Milli Hərəkət Par-

tiyasının sədri Dövlət Bahçeli Hollandiyanın qondarma "erməni soyqırımı"nı tanımasına sərt reaksiya verərək Xocalı soyqırımını xatırladıb.

Türkiyədən olan nüfuzlu şəxslər də şəxsi "twitter" hesablarında Xocalı həqiqətlərindən yazıb, Azərbaycan xalqına başsağlığı veriblər. TRT-nin baş direktoru İbrahim Ərən Azərbaycan xalqının yanında olduğunu bildirib, şəhidlərə Allahdan rəhmət diləyib. Qeyd edək ki, TRT bu cür həssas məqamlarda daim Azərbaycan xalqının yanında olub.

Qardaş ölkədən olan istər nazir, istər millət vəkili, istər müğənnisi, istərsə də sadə vətəndaşı "twitter"də Xocalı qətləmi ilə bağlı paylaşım edərək, erməni vəhşiliyini qınayıb, Xocalıya ədalət tələb ediblər.

Bunların arasında Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu, Elm, Sənayə və Texnologiya naziri Faruk Özlu, Ədalət və İnkişaf Partiyasından millət vəkilləri Cihan Pektaş, Burhan Kuzu, TRT-nin baş direktoru İbrahim Eren, Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun sədri Nəcdet Ünüvar, MHP-nin deputatı Ruhi Ersoy, Yılmaz Büyükerşen – Əskişəhərin bələdiyyə sədri Yılmaz Büyükerşen, İYİ partiyasının sədri Meral Akşener, müğənni Murat Kekilli kimi şəxslər olub.

TÜİB XƏBƏRLƏRİ

TÜİB SƏDRİNDƏN TÜRKiYƏNİN BAŞ NAZİRİNƏ HƏDİYYƏ

Türkiyənin Azərbaycandakı səfirliyində baş tutan görüşdə TÜİB sədri Hüseyn Büyükfırat Türkiyənin Baş Naziri Binəli Yıldırım Nizami Gəncəvinin 2 cildlik külliyyatını hədiyyə edib. Baş Nazir Binəli Yıldırım hədiyyədən çox məmnun olduğunu və bunun çox anamlı olduğunu bildirib.

"GİRESUN TİCARET VE SANAYİ ODASI" ÜZVLƏRİ TÜİB-İ ZİYARƏT EDİBLƏR

Türkiyənin "Giresun Ticaret Ve Sanayi Odası" təşkilatının üzvləri Azərbaycana səfər çərçivəsində "Türkiyə və Azərbaycan İş Adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyi" (TÜİB) ofisini ziyarət ediblər.

Görüşdə təşkilatların fəaliyyəti, sahibkarlığın inkişafı üçün atılan addımlar və görülən işlər barədə məlumat verilib. Qarşılıqlı əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub.

TİCARƏT, NƏQLİYYAT VƏ LOGİSTİKA KOMİSSİYASININ İCLASI KEÇİRİLİB

Martın 29-da Türkiyə və Azərbaycan İş Adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyinin (TÜİB) tərkibində fəaliyyət göstərən Ticarət, nəqliyyat və logistika komissiyasının iclası keçirilib.

TÜİB-in bu sektorlarda fəaliyyət göstərən üzvlərinin iştirak etdiyi iclasda Azərbaycanın nəqliyyat və logistika sektorundakı vəziyyət, ölkə daxili və tranzit yük daşımaları, bu sahədəki durum, malların gömrük rəsmiləşdirilməsi və bu sahədəki yeniliklər müzakirə edilib. İclasda Azərbaycanın qoşulduğu nəqliyyat dəhlizləri, yeni işə düşəcək nəqliyyat marşrutlarının yaratdığı imkanlar və yük daşımalarına təsiri diqqət mərkəzində olub.

Bundan başqa, toplantıda ticarət sektorundakı vəziyyət, bu sektorun inkişafı üçün yaranan imkanlar və mövcud problemlər müzakirə obyektinə olub. İclas iştirakçıları ayrı-ayrı vəziyyətlərlə bağlı təkliflərini səsləndiriblər.

Komissiyanın fəaliyyətinin nəticəsi olaraq ticarət, nəqliyyat və logistika sahəsindəki vəziyyət bu sahədəki yeniliklər, problemlər və onların həlli yollarını əhatə edən raport hazırlanaraq müvafiq dövlət qurumlarına təqdim ediləcək.

Xatırladaq ki, TÜİB-in tərkibində bank və sığortachılıq, səhiyyə və tibb, inşaat, sənaye, turizm və xidmətlər, kənd təsərrüfatı və heyvandarlıq üzrə komissiyalar fəaliyyət göstərir.

Türkiyə və Azərbaycan İş Adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyi (TÜİB) Azərbaycanda fəaliyyət göstərən türk şirkətləri, iş adamları və idarəçilərini birləşdirir. Təşkilatın əsas məqsədi, Azərbaycandakı türk biznesinin fəaliyyətinin koordinasiya edilməsi, sahibkarlığa və islahatlara dəstək verilməsidir.

HOSPITALITY MORE THAN JUST A WORD

True hospitality comes from the heart. Its central to everything we do.

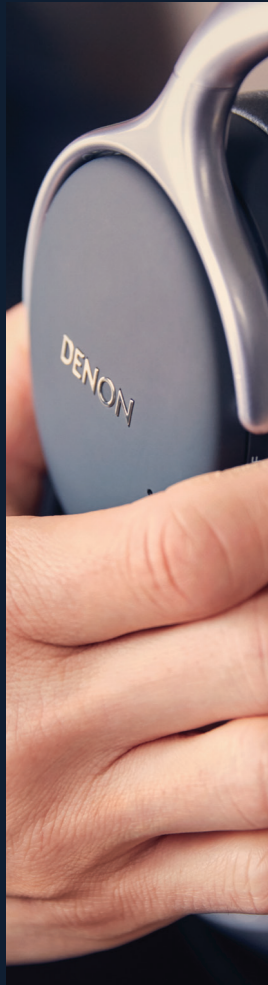

MORE THAN JUST A TRANSFER

Private chauffeur driven vehicles will take you to or from the airport, with a pleasant, luxury ride.

MORE THAN JUST MOVIES AND GAMES

Hundreds of movies and music albums, Live TV, free Wi-Fi connection and much more will be at your fingertips.

MORE THAN JUST A VISIT

The Best Business Class Lounge will refresh you before your meetings with five-star facilities such as gourmet dining, suite rooms, shower, piano, massage therapy and mini golf.

TURKISHAIRLINES.COM
A STAR ALLIANCE MEMBER

MORE THAN JUST A MEAL

During your flight, an award winning fine dining experience will take your taste buds above the clouds

MORE THAN JUST A SEAT

A special seat that turns into a fully flat bed, an abundant legroom, seat separators for your privacy, luxury amenity kits and more. All for your comfort.

TANINMIŞ ALMAN ARXEOLOQU TÜİB-İN DƏVƏTİ İLƏ BAKIDA OLUB

Türkiyədən Pakistana qədər bir çox önəmli arxeoloji qazıntılar etmiş Ordinarius-professor, arxeoloq Harald Hauptmann "Türkiyə və Azərbaycan İş Adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyi"nin (TÜİB) dəvəti ilə 25 Fevral – 3 Mart 2018 tarixləri arasında Azərbaycanda səfərdə olub.

Türkiyənin Azərbaycandakı Səfirliyinin böyük dəstəyi və köməyi sayəsində baş tutan səfər zamanı məşhur arxeoloq Türkiyənin Azərbaycandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Erkan Özoral, eləcə də Elmlər Akademiyasında və ADA Universitetində görüşlər keçirib. Harald Hauptmann Qobustan və Qubaya səfər edib, həmçinin onun Arxeoloji muzeyə və Şirvanşahlar sarayına da gəzintisi təşkil olunub.

Fevralın 28-də AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda Harald Hauptmann və xanı-

mı Salva Hauptmann ilə görüş keçirilib.

Görüşdə Türkiyənin ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Erkan Özoral, Türkiyə və Azərbaycan İş Adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyinin sədri Hüseyin Büyükfırat və AMEA Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun kollektivi iştirak ediblər.

Tədbirdə AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli bu səfərin Türkiyə və Avropa ölkələri arasında əməkdaşlığın inkişafına müsbət təsir edəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Sonra akademik İ.Həbibbəyli alman arxeoloqu Harald Hauptmannın həyat və yaradıcılığı barədə geniş məlumat verib. Bildirib ki, Türkiyə türkcəsini mükəmməl bilən doktor H.Hauptmann 1968-ci ildən başlayaraq uzun müddət Türkiyədə Almaniya Arxeologiya İnstitutunun İstanbuldakı şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışıb.

O, Şanlı Urfadakı erkən neolit dövrünə aid (e.ə. IX minillik) Nevalı Çori və Elazığ bölgəsindəki eneolit-tunc-erkən dəmir dövrünə aid Norşuntəpə Höyüğü məskəni tədqiq edən ekspedisiyaların rəhbəri olub, Pakistanın şimal bölgəsində aparılan arxeoloji tədqiqatlara başçılıq edib. Qeyd edib ki, alimin Anadolu, Yaxın Şərq, Pakistan, Balkan və Yunanıstanın qədim arxeologiyası üzrə monoqrafiyaları müasir arxeologiya elminin əsaslarını təşkil edir. H.Hauptmann Heydelberg Universitetinin professoru, Heydelberg Akademiyasının, Serbiya Elmlər və İncəsənət Akademiyasının həqiqi üzvüdür.

Daha sonra prof. H.Hauptmann vizual-elektron görüntülərlə müşayiət olunan "İctimai məişət və dini mərasim evləri Yaxın Şərqin neolitində (sivilizasiyanın başlanğıcı)" mövzusunda elmi məruzəsini təqdim edib. Alim çıxışında "Bərəkətli Hilal" zolağında, xüsusilə, Anadolu ərazisindəki keramika istehsalına qədər və sonra qədim insanların əkinçilik, vəhşi heyvanların əhilləşdirilməsi və neolit dövründə dini inancların yaranması kimi məsələləri geniş şəkildə təhlil edib.

Sonda professor H.Hauptmann çoxsaylı sualları cavablandırıb.

Tuebingen, Saarbruecken və Heidelberg kimi prestijli universitetlərdə təhsil alan, Heidelberg Universitetinin Ordinarius Professorluğunu və Heidelberg Universitetinin Fəxri Professorluq adlarına nail olub. Onun aşağıdakı nailiyyətləri və təltifləri mövcuddur.

TÜRKİYƏ BOĞAZKÖY-HATTUSADAKI QAZINTILAR: YARIKKAYA

- Keban Layihəsi: Norşuntəpə Körtəpə Yəmən-dəki Arxeoloji və Muzeylər üçün UNESCO məsləhətləri
- Aşağı Fırat Nehri Layihəsi Lidar-Höyük qazıntıları (Titriş Höyük-Ölükənd Şanlıurfa Göbəkli təpə çevrəsi Almaniyə Arxeoloji Araşdırma şöbəsi

● Pakistan-Almaniyə, Şimali Pakistan ərazisində tədqiqat işində liderlik

● Arxeoloji Baltistan(Pakistan) Gerda Henkel İnstitutunun tarixi üçün çox vacib olan qazıntılarda vəzifələr, Almaniyə Berlin Arxeologiya İnstitutu,

● Heidelberg Elmi və Humanitar Elmləri, Avstriya Arxeologiya İnstitutu, Vyana Elmlər və İncəsənət Akademiyası, Beograd Rumıniya Antik Trakya İnstitutu, Bükreş Türk Antik Elmləri İnstitutu, İstanbul-Almaniyə Elm və Sənət Akademiyası, Münxen fəxri üzvlüyü olan

● Almaniyə Federativ Respublikasının Yüksək Xidmət Medalı (1998) Böyük Südet Alman Mədəniyyət Mükafatı (2002)

● Fransa Universitetinin Sərəncamı,

● Pakistan İslam Respublikasının üstün xidmət mükafatı (2009).

TÜİB SƏDRİ TÜRKİYƏNİN "SABAH" QƏZETİNƏ MÜSAHİBƏ VERİB

Türkiyə və Azərbaycan İş Adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyi (TÜİB) sədri Hüseyin Büyükfırat Türkiyənin nüfuzlu «Sabah» qəzetinə müsahibə verib. Hüseyin Büyükfırat bildirib ki, Türkiyə iş adamları Azərbaycana hələ müstəqillikdən əvvəl gəlib. Onun sözlərinə görə bu gün Azərbaycan sürətlə inkişaf edir və Türkiyəli iş adamlarının Azərbaycana güvəni yüksək olduğuna görə, bura edilən yatırımlar da hər gün artmaqdadır. H.Büyükfırat Türkiyə iş adamlarının Azərbaycana etdikləri yatırımın miqdarının 6 milyard dolları keçdiyini, türk biznesinin ölkədə 10 minlərlə iş yeri yaratdığını bildirib.

Dünyada böyük önəmi olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan və Bakı-Tbilisi-Ərzurum layihələrindən danışan

sədr bu yaxınlarda istifadəyə verilən Bakı-Tbilisi-Qars Dəmir yolu xəttinin önəmini də vurğulayıb. Bu dəmir yolu xətti ilə təkcə yük deyil, həm də ildə 1,5 milyon sərnisinin daşınması nəzərdə tutulub.

Azərbaycana uzun illər əvvəl gəlməsindən söhbət açan TÜİB sədri Hüseyin Büyükfırat Azərbaycanda 70 ildən sonra yoldaşları ilə ilk Qız Quran kursunu açmasından, Ahişə bölgəsində, 70 il sonra, ilk məscidin inşasında və ilk azanın oxunmasında əhəmiyyətli bir rolundan, Azərbaycanda ilk dəfə Hafızlıq Mərkəzi açdırmasından, 1998-ci ildə Azərbaycanda ilk özəl səhiyyə investisiyalarının başladılmasından, 2000-ci ildə ilk "Halal Food" and "Family Restaurant" şöbələrinin sayının artırılmasından danışib.

ÖZƏLLƏŞDİRMƏ VƏ ƏMLAK

ÖZƏLLƏŞDİRMƏ VƏ ƏMLAK İDARƏÇİLİYİNDƏ ***YENİ YANAŞMALAR***

Azərbaycanda əhali və biznes üçün maraqlı yeniliklərin baş verdiyi mühüm sektorlardan biri də əmlak və torpaq idarəçiliyi, eləcə də özəlləşdirmə prosesi-dir. Bir neçə il əvvəldən etibarən ölkədə əmlak və torpaq idarəçiliyi sahəsində ciddi dəyişikliklər baş verdi. Bu sahənin təkmilləşdirilməsi üçün struktur islahatları aparıldı. Eləcə də, son illər özəlləşdirmə prosesində tamamilə yeni yanaşma və üsulların tətbiqi başlandı. Nəticədə kənd təsərrüfatının prioritet elan edildiyi Azərbaycanda əmlak və torpaqlara maraq kəskin artıb, dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi isə kütləvi xarakter alıb.

Özəlləşdirmədə 300 min nəfər pay sahibi oldu

Azərbaycanda özəlləşdirmə prosesi 1990-cı illərin ortalarından başlanıb. Bazar iqtisadiyyatı yolunu seçən ölkədə dövlət əmlakının əhaliyə və investorlara satışı başlandı və bu da özəl sektorun inkişafına təkan verdi.

Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin (ƏMDK) məlumatına görə, 1996-cı ildən başlayan özəlləşdirmə prosesində indiyədək təqribən 300 min nəfər səhm sahibi olub, 520 min nəfəri əhatə edən mülkiyyətçilər təbəqəsi yaranıb. Ümumilikdə, 1,2 milyondan artıq vətəndaş özəlləşdirmədən bu və ya digər formada faydalanıb.

İndiyədək aparılan özəlləşdirmə nəticəsində Sovet dövründən qalan müəssisələrə investisiya cəlb olunub, onlar müasir avadanlıqlarla təchiz edilib, istehsal gücü artırılıb. Özəlləşdirilən müəssisələrin bir qismi ölkənin iqtisadi həyatında böyük əhəmiyyətə malikdir. Belə müəssisələrə sənaye, kənd təsərrüfatı, turizm, bankçılıq, rabitə, nəqliyyat və digər sahələrdə rast gəlmək olar. Hesablamalara görə, özəlləşdirilmiş müəssisələrdə 300 mindən çox yeni iş yeri yaradılıb.

Evdən çıxmadan internetlə əmlak sahibi olmaq

2016-cı ildə özəlləşdirmə prosesində

ciddi yeniliklər başlandı. Prezident İlham Əliyev 19 iyul 2016-cı il tarixli Fərmanında özəlləşdirmə prosesində şəffaflığın artması və elektron üsulların tətbiqi barədə tapşırıqlar verdi. Bununla da özəlləşdirilmədə müasir yanaşmaların tətbiqinə başlandı. ƏMDK tərəfindən ilk növbədə Özəlləşdirmə portalı yaradıldı. Burada Azərbaycan, ölkədəki biznes mühiti, özəlləşdirmə qanunları, keçirilən hərraclar barədə ətraflı məlumatlar var. Saytda özəlləşdirilən bütün müəssisə və obyektlər haqqında ətraflı məlumat, o cümlədən foto və obyektin xəritədəki yeri göstərilir. Özəlləşdirmə portalını təkcə Azərbaycan deyil, ABŞ, Kanada, Rusiya, Türkiyə, Fransa və digər ölkə təmsilçiləri də izləyir.

Özəlləşdirmə prosesi isə investisiya müsabiqələri və hər həftə keçirilən hərraclar ilə aparılır. Özəlləşdirmə hərracları Bakıda və regionlarda açıq və şəffaf, hər kəsin iştirakına açıq şəkildə keçirilir. İstənilən vətəndaş və ya media nümayəndəsi hərraca gələrək prosesi əyani izləyə bilər. Hərracları internet vasitəsilə onlayn izləmək də mümkündür.

Hərraca qatılmaq olduqca sadədir – bütün proses elektronlaşdırılıb və faktiki olaraq, evdən və ya ofisdən də internet vasitəsilə qeydiyyatdan keçib hərracda iştirak etmək olar.

Bir qədər əvvəl isə elektron hərracların tətbiqi başlanıb. Bu yenilik nəinki evdən çıxmadan, hətta xarici ölkədə olaraq hərracda iştirak

etməyə və əmlak sahibi olmağa imkan verir. Elektron və ya onlayn hərraclar Azərbaycanda özəlləşdirilmə sahəsində indiyədək tətbiq edilən ən böyük yenilikdir.

Bu sahədə digər mühüm yenilik, obyektlərin yerləşdikləri torpaq sahəsi ilə birlikdə özəlləşdirilməsi oldu. İndi investorlar hərraclara çıxarılan obyektləri altındakı torpaqlarla birlikdə əldə edə bilərlər.

İnvestorlar Azərbaycanda hansı əmlakları özəlləşdirə bilərlər?

Hazırda özəlləşdirmə hərraclarında həm qiymətinə, həm də fəaliyyət sahəsinə görə müxtəlif növdə və çeşiddə əmlaklar almaq olar. Bura səhmdar cəmiyyətlərin səhm paketləri, kiçik dövlət müəssisə və obyektləri, qeyri-yaşayış sahələri, torpaq sahələri, avtomobillər və digər əmlaklar aiddir. Hərraca çıxarılan müəssisələr məişət, iaşə, qida, toxuculuq, təmir, sənaye, nəqliyyat və digər sahələrə aiddir. Bu əmlaklar haqqında həm komitənin rəsmi saytında, həm də Özəlləşmə portalında məlumat verilir. Saytda hərracların qrafiki və nəticələri də göstərilir. Hərraca qatılmaq üçün satılan əmlakın ilkin satış qiymətinin 10%-i qədər beh ödəmək kifayətdir. Hərracda qalib gəlməyən investo- run ödədiyi beh geri qaytarılır.

Bir sıra iri müəssisələr isə investisiya müsabiqələri ilə özəlləşdirilir. Bu zaman iddiaçılar qarşısında əsas şərt müəssisəyə investi-

siya yatırılması, iş yerlərinin bərpası və yeni iş yerlərinin açılması, istehsal prosesinə müasir texnologiyaların tətbiqidir. İstehsal olunan məhsulun çeşidinin genişlənməsi, yerli xammaldan istifadə, işçilərin sosial təminatı da əsas şərtlərdəndir.

Xarici investorlar özəlləşməyə dəvət olunur

Hazırda ƏMDK özəlləşdirmə prosesinə yerli və xarici investorları cəlb etmək üçün ciddi iş aparır. Bu məqsədlə Almaniya, ABŞ, Fransa, Ukrayna, Rusiya Çin, Türkiyə, Hindistan, İngiltərə, İran, BƏƏ-dən olan potensial investorlarla görüşlər keçirilib. Özəlləşməyə açılan sahələr, investisiya mühiti və özəlləşdirmə gündəliyi, hərrac prosedurları və digər məsələlər barədə 500-ə yaxın şirkətə, 40-a yaxın investisiya fonduna, beynəlxalq konsaltinq şirkətinə müraciətlər edilib və onlar özəlləşmədə iştirakə dəvət ediləblər.

Özəlləşdirilmə prosesinə yatırılan əcnəbi sərmayələrin artırılması məqsədilə, Amerika

Ticarət Palatası, Türkiyə-Azərbaycan İş Adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyi, Almaniya-Azərbaycan Xarici Ticarət Palatası, Qara Dəniz İxracatçıları Birliyi ilə əməkdaşlıq edilir. Bundan başqa iri investorların ölkə iqtisadiyyatına cəlb edilməsi məqsədilə hər il ölkədə Beynəlxalq Əmlak və İnvestisiya sərgisi də keçirilir.

Daşınmaz əmlakın qeydiyyatı 1 günə aparılır

Əmlak sektorunda baş verən və indiyədək davam edən yeniliklərdən biri də daşınmaz əmlakın qeydiyyatı prosesinin asanlaşdırılmasıdır. Hazırda daşınmaz əmlakın qeydiyyatı «bir pəncərə» prinsipi ilə aparılır. ƏMDK-dən verilən məlumata görə, indiyədək aparılan işlər nəticəsində Azərbaycan, əmlakın qeydiyyatının asanlığına görə, dünyada 193 ölkə arasında 21-ci yeri tutur. «Doing Business-2018» hesabatında bildirilir ki, ölkəmiz qeydiyyat prosedurlarının və xərclərinin azlığına, müddətin qısalığına görə, dünyanın əksər ölkələrini qabaqlayır.

Amma prosesi daha da sadələşdirmək üçün yeniliklər davam edir. Bir qədər əvvəl qeydiyyat çıxarışlarının («kupça» və ya Türkiyədəki «tapu» sənədinin Azərbaycandakı analoqu) kağız variantla yanaşı, elektron şəkildə, internetlə verilməsinə də başlanıb.

Bir qədər əvvəl isə Komitə Əmlakın Qeydiyyatı Kalkulyatorunu istifadəyə verib. Əmlakın qeydiyyatına və ya digər əməliyyata hazırlaşan şəxslər buraya daxil olaraq ödəyəcəyi xərcləri (dövlət rüsumu və xidmət haqqı) əvvəlcədən öyrənə bilirlər.

Yeni binalardan mənzil alanlar isə komitənin yeni xidmətindən istifadə edərək həmin binanın sənədlərinin qaydasında olub-olmadığını və aldıkları mənzillərə çıxarış verilib-verilməyəcəyini əvvəlcədən dəqiqləşdirə bilirlər.

Əmlakın qeydiyyatı müddəti də azaldılır. Bir

qədər əvvəl edilən dəyişikliyə görə, indi əmlakın qeydiyyatını 1 günə tamamlamaq olar.

Bir qədər əvvəl dövlət başçısının fərmanı ilə əmlakın qeydiyyatı üçün əsas sayılan sənədlərin siyahısı da genişləndirilib. Bu yenilik yüz minlərlə əmlakın qeydiyyatına imkan verib.

ƏMDK əmlakın qeydiyyatını artırmaq, əhalinin bu sahəyə marağını yüksəltmək və leqal əmlak dövryyəsinə böyütmək üçün müxtəlif kampaniyalar da aparır. Hazırda bölgələrdə, ucqar məntəqələrdə, cəbhəyanı bölgələrdə təşkil edilən kütləvi çıxarış kampaniyalarında əhalinin ev, torpaq, o cümlədən kənd təsərrüfatı təyinatlı pay torpaqlarına dair çıxarışlar verilir. Bununla da həmin əmlaklar sənədləşdirilir və onlarla əməliyyatlar aparmaq mümkün olur.

Paralel olaraq Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi daşınmaz əmlakların fərdi və kütləvi qiymətləndirilməsini də həyata keçirir. Komitənin bu xidmətindən həm əhali, həm də biznes qurumları istifadə edə bilirlər.

Torpaqların Elektron Kadastrı Sistemi yaradılır

Son vaxtlar ölkədə kənd təsərrüfatına marağın artması torpaqların qeydiyyatı və dəqiq uçotuna tələbat yaradıb. Bununla əlaqədar olaraq prezident İlham Əliyevin 7 mart 2016-cı il tarixli Fərmanına əsasən Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi torpaqların elektron kadastr uçotu informasiya sisteminin yaradılmasına başlayıb. Bu məqsədlə bütün ölkədə torpaq sahələri ölçülür, onların dəqiq koordinatları, sərhədləri və formaları dəqiqləşdirilir, əldə edilən real məlumatlar sənədləşdirilir. Xatırladaq ki, Azərbaycanda torpaq islahatı 1990-cı illərin sonunda keçirilib. Həmin vaxt sovet dövründə kolxoz və sovxozlara məxsus olan ərazilər pay torpaqları kimi əhaliyə paylanmışdı. Amma düzgün ölçü cihazları olmadığından bəzi torpaqların koordinatları, sərhədləri və ölçülərində qeyri-dəqiqliklər yaranmışdı. İndiki layihə isə bu sahədəki problemləri həll etməkdədir. Artıq bəzi rayonlarda torpaqların elektron kadastr sistemi hazırlanıb, bu məlumatlar elektron şəkildə yerli icra hakimiyyətlərinə, bələdiyyələrə və aidiyyəti qurumlara xidməti istifadə üçün verilir.

Elektron kadastr sistemi ilə yanaşı, torpaqların münbitliyi də araşdırılır, bu işlərin nəticələrinə əsasən ərazilərin torpaq, şorlaşma və eroziya xəritələri hazırlanır, torpaqların bonitirovkası və iqtisadi qiymətləndirilməsi işləri aparılır.

Torpaqların elektron kadastr sisteminin yaradılması ilə hökumət həm də, torpaqlardan qanunsuz istifadənin qarşısını almaq və daha səmərəli istifadəyə nail olmağa çalışır. Kadastr işlərində ölkəmizin kosmik imkanlarından - süni peyklərin məlumatlarından da istifadə olunur.

Torpaqlara dövlət nəzarəti gücləndirilir

ƏMDK torpaqların elektron uçotunu aparmaqla yanaşı, torpaqlardan istifadəyə nəzarəti də həyata keçirir. Bunun üçün Komitənin torpaq müfəttişləri müxtəlif kateqoriyalı torpaqlarda monitorinqlər keçirir. Belə monitorinqlər zamanı pozuntular aşkarlanarsa, akt və protokollar tərtib olunur, cərimələr tətbiq edilir. Məsələn, indiyədək 2500-ə yaxın inzibati protokol tərtib edilib. Bu sahədə baş verən əsas pozuntular torpaqlardan təyinatı üzrə istifadə edilməməsi, məsələn kənd təsərrüfatı torpaqlarında tikinti aparılmasıdır. Belə ki, indiyədək 8 min hektara yaxın kənd təsərrüfatı torpaqlarında 26 minə yaxın qanunsuz tikili aşkar edilib.

Digər pozuntular isə qanunsuz olaraq torpağın münbit qatının digər ərazilərə daşınmasıdır ki, bu da həmin torpaqların əkinçilik üçün istifadəsini yararsız edir.

Torpaqların təyinatının dəyişdirilməsi

Torpaqlara nəzarət və onlardan səmərəli istifadə sahəsində əsas yeniliklərdən biri torpaqların təyinatının dəyişdirilməsi ilə bağlıdır. Əvvəllər uzun müddət və prosedur tələb edən bu proses hazırda çevikləşdirilib. Nəticədə təkcə 2017-ci il ərzində 101 min hektar torpaq sahəsinin təyinatı dəyişdirilib. Ümumilikdə isə, 157 min hektar torpağın təyinatı kənd təsərrüfatı məqsədilə dəyişdirilib. Həmin ərazilərdə 25 Aqropark və 13 iri təsərrüfat yaradılıb.

Torpaqların icarəyə verilməsi prosesi də sürətlənib. Ötən il 206 min hektar kənd təsərrüfatı sahəsi hüquqi və fiziki şəxslərə icarəyə verilib. Paralel olaraq icarəyə verilən torpaqlardan istifadəyə nəzarət də artıb.

Belə ki, 44 rayon üzrə 1500-ə yaxın hüquqi və fiziki şəxs tərəfindən səmərəsiz istifadə olunan 255 min hektara yaxın kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlar geri qaytarılaraq təkrar istifadəyə verilib.

Torpaqların keyfiyyəti və münbitliyi ölçülür

Azərbaycanda kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatın əsas sektoruna çevrilməsi və torpaqlara tələbatın yüksəlməsi onların münbitliyi və keyfiyyətinin ölçülməsinə tələbatı artırıb. Ona görə də ƏMDK torpaqların kadastr sistemini yaratmaqla yanaşı, torpaqların keyfiyyətini də araşdıraraq münbitliyini öyrənir. Hazırda Komitənin stasionar və mobil laboratoriyaları respublika ərazisində çöl-torpaq tədqiqatı işləri apararaq torpaqları analiz edir, onun keyfiyyətini ölçürlər. Mobil laboratoriyalar hətta birbaşa kəndlinin, fermerin məşğul olduğu sahələrdə operativ qaydada, vaxt itkisi olmadan torpaqların münbitliyini araşdırır, bu barədə analizlərin nəticələri sifarişçiyə yerində təqdim edilir.

Münbitliklə yanaşı, torpaqların ən vacib

göstəriciləri – ümumi humusu, karbonatlığı, quru qalığı, udulmuş əsasları, nəmliyi, temperaturu və s. təyin olunur. Nəticədə torpaqların sahibi buradan daha yaxşı məhsul almaq üçün lazım olan aqrokimyəvi tədbirlər barədə məlumat alır. Aparılan təhlillər əsasında torpağa hansı mineral və ya üzvü gübrələrdən hansı həcmdə verilməsi müəyyən edilir. İstənilən torpaq sahibi və ya iş adamı, eləcə də şirkət, sifariş etməklə öz torpağını və ya almaq istədiyi torpağın keyfiyyətini bu laboratoriyalarda müəyyən edə bilər.

yeniliyin məqsədi torpağın təyinatının və hansı kateqoriyaya aid olmasının araşdırılması, onların torpaqların mühafizə zolaqlarında yerləşib yerləşməməsinə müəyyən etməkdir.

Torpaq sahələrinin qanunvericiliyin tələbləri pozulmaqla, Komitənin rəyi olmadan icarəyə verilməsi sonradan onun sənədləşməsində çətinlik yaradır. Belə ki, vətəndaşlar bilməyərəkdən ayrılmaya dair rəy alınmayan torpaqlarda qanunsuz tikinti aparır. Nəticədə qeydiyyat zamanı ilkin hüquqi sənədlərin çatışmazlığı problemi ilə üzləşir.

Dövlət və bələdiyyə torpaqlarının icarəyə verilməsi

Aqrar sektora marağın və torpaqlara diqqətin artması, onların ciddi surətdə, daha səmərəli idarə edilməsi məsələsini gündəmə gətirib. Bu özünü dövlət torpaqlarının icarəyə verilməsi prosesində də göstərib. Prezident İlham Əliyevin 2015-ci il 4 may tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi haqqında Əsasnaməyə görə, dövlət torpaqlarının icarəyə və istifadəyə verilməsi zamanı Komitənin rəyi alınmalıdır. Yəni yerli icra hakimiyyəti orqanı dövlət torpaqlarının hüquqi və fiziki şəxslərə icarəyə və ya istifadəyə verilməsi barədə qərar qəbul etməzdən əvvəl torpaq sahəsi ilə bağlı yerquruluşu işləri aparılmalı və ƏMDK torpaq ayrılmasına dair rəy verməlidir. Bu

Biznes üçün sərfəli olan legal əmlak

Başqa sözlə, hazırda Azərbaycanda əmlakın və torpağın idarə edilməsi sahəsində ciddi proseslər, yenilənmələr baş verir. Bu proseslərin daha çevik və müasir tələblərə uyğunlaşdırılması üçün işlər görülür. Nəticədə yaranan yeni vəziyyət, əmlak və torpaq sahibləri ilə yanaşı, biznesin də maraqlarının qorunmasına müsbət təsir edir. Sənədləşdirilmiş, hüquqi problemi olmayan əmlak və torpaqlar biznes proseslərinə, girov və alqı-satqı əməliyyatlarına daha rahat şəkildə cəlb oluna bilər. İşlərin daha şəffaf və sənədləşdirilmiş şəkildə aparılması bütün qeyri-müəyyənlikləri aradan qaldırır, prosesin daha sürətli getməsinə imkan yaradır.

TÜRKİYƏLİ NAZİR JÜLİDE SARİEROĞLU TÜİB-İN QONAĞI OLUB

Ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyə Respublikasının əmək və sosial müdafiə naziri xanım Jülide Sarieroğlu ölkəmizə səfəri çərçivəsində nümayəndə heyəti ilə birlikdə Türkiyə və Azərbaycan İş Adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyinin (TÜİB) qonağı olub. İş-güzar naharda Türkiyənin ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Erkan Özoral və xanımı da iştirak edib.

Nahara Azərbaycanda fəaliyyət göstərən digər biznes təşkilatlarının rəhbərləri qatılıb.

Xanım nazir TÜİB sədri Hüseyn Böyükfıratla görüşüb.

Nahardan sonra isə sahibkarların sualları cavablandırılıb və Azərbaycan muğamı ilə yanaşı digər milli musiqilərimiz dinlənilib...

HARRAN UNIVERSİTETİNİN REKTORU AZƏRBAYCANDA OLUB

Harran Universitetinin rektoru Ramazan Taşlat universitetlər arası bir araşdırma məqsədi ilə paytaxt Bakıda səfərdə olub. Rektor əslən Urfadan olan, Türkiyə Respublikası Azərbaycan Təhsil müşaviri Abdulgafur Böyükfıratla görüşüb. Görüşdə Urfalı iş adamı və TÜİB (Türkiyə və Azərbaycan İş adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyi) sədri Hüseyn Böyükfırat da iştirak edib.

Səmimi mühitdə keçən səfərdə Harran Universitetinin rektoru Ramazan Taşlatın, Azərbaycan Təhsil müşaviri Abdulgafur Böyükfırat və TÜİB sədri Hüseyn Böyükfırat ilə Azərbaycan Respublikasındakı təhsil və iş dünyası mövzusunda müzakirələr aparılıb.

AZƏRBAYCANDA ŞƏHİD ÖZALKANIN VƏSİYYƏTİ ÜÇÜN KAMPANIYA BAŞLANIB

Türkiyənin "Zeytun budağı" əməliyyatında şəhid olan Musa Özalkanın Tələfər şəhərində məktəb tikilməsi vəsiyyətinin yerinə yetirilməsi ilə bağlı Azərbaycanın qeyri-hökumət təşkilatlarının kömək məqsədilə başlatdıqları kampaniyanın Bakıda tanıtımı keçirilib. Tədbirdə Türkiyənin MHP Antalya millət vəkili Ahmet Selim Yurdakul, azərbaycanlı millət vəkili Qənirə Paşayeva və Mələhət İbrahimqızı, Türkiyə və Azərbaycan İş adamları və Sənayeçilər İctimai Birliyinin (TÜİB) sədri Hüseyn Böyükfırat, QHT nümayəndələri və qazilər qatılıb.

TÜİB ÜZV XƏBƏRLƏRİ

"AZƏRSUN HOLDİNG"İN 30 MÜƏSSİSƏSİ, 10 MİNLƏRLƏ İŞÇİSİ VAR

Azərbaycanın ən böyük biznes strukturlarından olan "Azərsun Holding"ın müəssisələrində 10 minlərlə insan çalışır. Bu barədə "Azərsun Holding"ın Müşahidə Şurasının sədri, ASK-nın Rəyasət heyətinin üzvü Abdolbari Goozal, Bakı Biznes Mərkəzində "Regionların inkişafında sahibkarlığın rolu" mövzusunda keçirilən konfransda çıxışı zamanı bildirib.

Dövlət rəsmiləri, millət vəkili və özəl sektorun nümayəndələrinin iştirak etdiyi tədbirdə bildirilib ki, ölkədə sahibkarlığın inkişafı üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən kompleks və sistemli tədbirlər özəl bölmənin inkişafını sürətləndirib, iri şəhərlərlə yanaşı, regionlarda da sahibkarlığın inkişafına əlverişli şərait yaradılıb.

Konfransda çıxış edən "Azərsun Holding"ın Müşahidə Şurasının sədri, ASK-nın Rəyasət heyətinin üzvü Abdolbari Goozal bildirib ki, başçılıq etdiyi qurumun ilk istehsal müəssisəsi Ulu öndər Heydər Əliyevin xeyir-duası ilə 1994-cü ildə istifadəyə verilib.

Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu iqtisadi islahatlar nəticəsində ölkədə fəaliyyət göstərən digər sahibkarlıq subyektləri kimi "Azərsun Holding" da inkişaf edərək öz fəaliyyət istiqamətlərini genişləndirib. Hazırda Şirkətlər Qrupunun tərkibində Bakı şəhəri və respublikanın bir çox regionlarını əhatə edən 30-dan artıq müəssisə fəaliyyət göstərməkdədir. Bu müəssisələrdə 10 minlərlə soydaşımız işlə təmin olunub.

Eyni zamanda "Azərsun Holding"ın fabrik və zavodlarında istehsal olunan məhsulların keyfiyyət göstəricilərinə xüsusi önəm verildiyini bildiren Abdolbari Goozal, ölkənin daxili tələbatını yerli istehsal hesabına ödəməklə bərabər xarici bazarlarda da təmsil olunduqlarını bildirdi. Bununla da ölkəmizin ixrac potensialına mühüm töhfə verdiklərini də qeyd etdi.

Bir bankdan **daha üstün!**

Martın 15-də Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu, "Azərbaycan Şəkər İstehsalat Birliyi" MMC və "Azərbaycan Sənaye Bankı" ASC arasında əməkdaşlığa dair Niyyət Protokolu imzalanıb.

Protokola əsasən, "Azərbaycan Sənaye Bankı" ASC Fondun vəsaiti hesabına güzəştli kreditləri şəkər çuğundurunun əkilməsi məqsədilə illik faiz dərəcəsi 3%-dən artıq olmamaqla verilməsinə vasitəçilik edəcək. Öz növbəsində "Azərbaycan Şəkər İstehsalat Birliyi" MMC güzəştli kreditlərin əkinçilik mövsümü ərzində şəkər

ASB-DƏN ƏKİNÇİLƏRƏ NÖVBƏTİ DƏSTƏK – İLLİK 3%-LƏ KREDİT

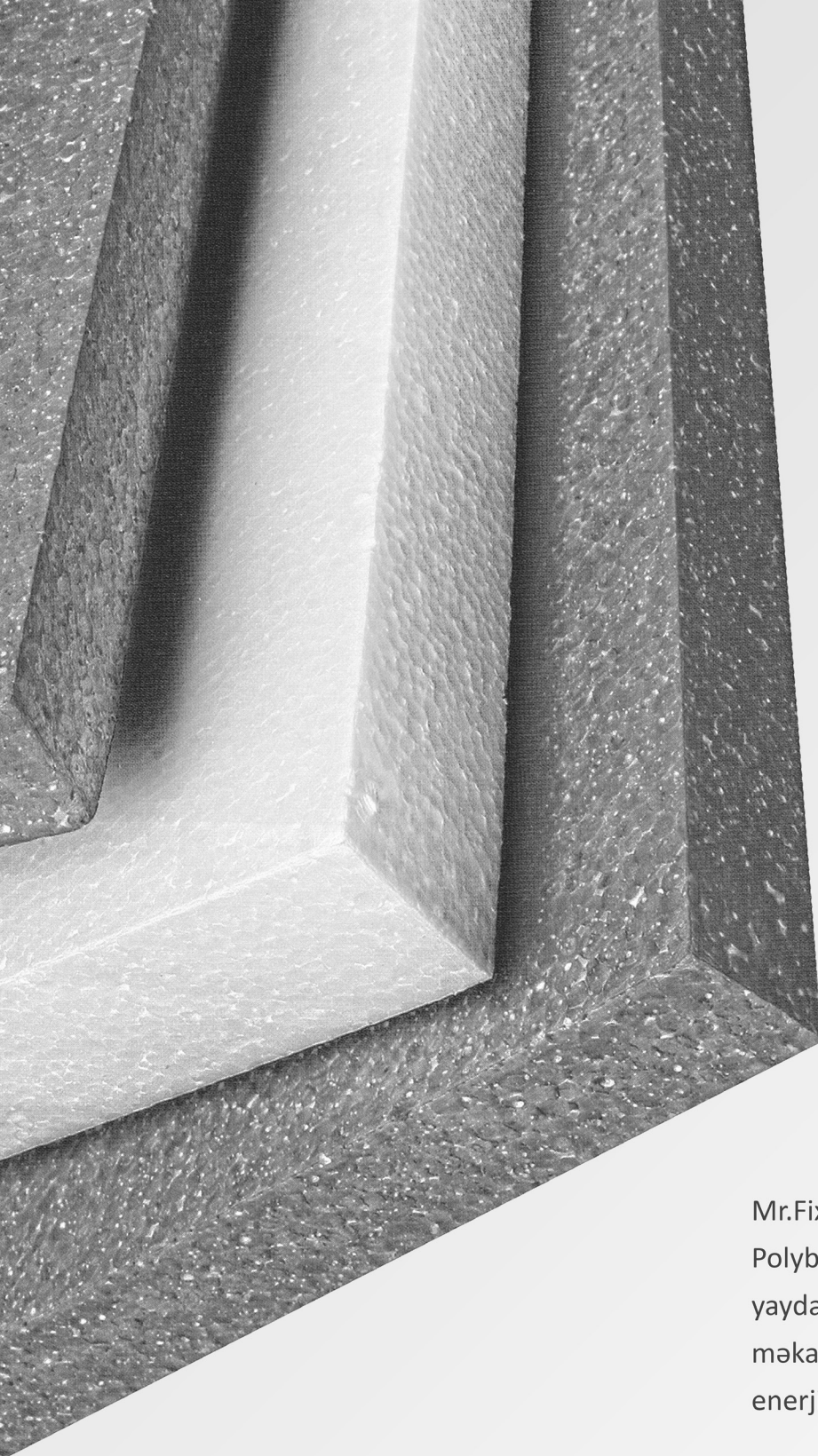
çuğunduru istehsalçısı olan fermerlərə verilməsini və əldə olunmuş xammalın tədarükünü təmin edəcək.

Bununla bağlı İmişlidə keçirilən tədbirdə Fondun icraçı direktoru Şirzad Abdullayev bildirib ki, şəkər çuğundurunun istehsalına ayrılan güzəştli kreditlər İmişlidə yerləşən emal müəssisəsinin yerli xammalla təminatını artıracaq, bu sahədə idxaldan asılılığın azalmasına imkan verəcək.

"ASB" -nin İdarə Heyətinin sədri Doğan Tandoğan isə bildirib ki, Niyyət Protokoluna uyğun

olaraq rəhbərlik etdiyi bank şəkər çuğunduru istehsalçılarının investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi üçün illik faiz dərəcəsi 3%-dən artıq olmamaqla güzəştli kreditlər ayracaq.

İlk kreditlər elə həmin tədbirdə verilib. Sahibkarlığa Kömək Milli Fondun vəsaiti hesabına "Azərbaycan Sənaye Bankı" ASC şəkər çuğunduru istehsalına illik 3 faiz olmaqla 7 milyon manat güzəştli kredit verib. Bu, 1472 fermer tərəfindən 7 min hektar sahədə şəkər çuğundurunun əkilməsinə imkan verir.

POLYBOARD

EPS İSTİLİK İZOLYASIYA MATERIALLARI

Mr.Fix-in istilik izolyasiya sistemi olan Polyboard Thermo və Polyboard NEO, yayda sərin, qışda isti və komfortlu məkanlar təqdim edərkən 50%-ə qədər enerjiyə qənaət edir.

İstilik izolyasiyası bir yandan enerjini effektiv istifadə etməyimizə, digər yandan da gələcək nəsillərin daha ekoloji, sağlam bir dünyada yaşamalarına şərait yaradır.

SOSIAL ƏMLAK

DÖVLƏT VƏ BİZNES ƏMƏKDAŞLIĞININ SOSIAL NƏTİCƏSİ – GÜZƏŞTLİ MƏNZİLLƏR

Ötən ilin sonunda müstəqil Azərbaycanın tarixində ən mühüm sosial layihələrdən birinə - mənzilə ehtiyacı olan aztəminatlı əhali üçün sosial mənzillərin tikintisinə başlanıb.

Hazırda Bakının iki ərazisində – Yasamalda və Hövsan ərazisində güzəştli mənzillər inşa edilməkdədir. Yaxın günlərdə həmin mənzillərin güzəştli şərtlərlə hədəf qruplarına satışına başlanacaq. Sosial evlərin necə vacib layihə olduğunu onlara olan maraq da təsdiqləyir – qısa müddətdə 8

mindən artıq şəxs bu evləri almaq üçün qeydiyyatdan keçib.

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və tapşırıqları ilə həyata keçirilən bu layihə özünün sosial tərəfi ilə yanaşı, dövlət-biznes əməkdaşlığının yeni forması ilə diqqəti cəlb edir. Layihə inşaat, tikinti materialları, infrastruktur və digərləri olmaqla bir neçə sahənin əlaqəli şəkildə fəaliyyətinə imkan yaradıb. Sosial mənzillərin tikintisi və satışı Mənzil İnşaatı Dövlət

Agentliyi (MİDA) tərəfindən təşkil

edilir. «İş Dünyamız» əhali ilə yanaşı, biznes üçün də maraqlı olduğunu nəzərə alaraq bu layihənin müxtəlif tərəflərini araşdırıb.

GÜZƏŞTLİ MƏNZİLLƏR ƏHALİNİN HANSI TƏBƏQƏLƏRİNƏ SATILACAQ?

Ölkə başçısının 16.11.2016-cı il tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin sərəncamında olan mənzilləri vətəndaşların güzəştə əldə etməsi

Qaydasına əsasən mənzilləri güzəştə əldə etmək hüququ "Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun vəsaiti hesabına ipoteka kreditinin, o cümlədən güzəştli ipoteka kreditinin verilməsi Qaydası"nın 3.2-ci bəndində nəzərdə tutulmuş şəxslərə məxsusdur. Dövlətin sosial siyasətinin davamı olaraq ölkə başçısının 13.07.2017-ci il tarixli və 21.07.2017-ci il tarixli Fərmanları ilə güzəştə mənzil əldə etmək hüququ olan vətəndaşların kateqoriyalarına əlavə və dəyişiklik edilmişdir. Beləliklə, güzəştə mənzil almaq hüququna malik şəxslər aşağıdakılardır:

GƏNC AİLƏNİN ÜZVÜ OLAN ŞƏXSLƏR

1. Şəhid ailəsinin üzvü (əri/arvadı, övladları)
2. Milli Qəhrəman (özü, əri/arvadı, övladları)
3. Məcburi köçkün və ya ona

bərabər tutulan şəxs

4. Ən azı 3 il dövlət qulluğunda qulluq edən, o cümlədən dövlət qulluğunun xüsusi növündə xidmət keçən şəxs

5. Ən azı 5 il dövlət ümumtəhsil məktəbində müəllim işləyən şəxs

6. Fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi olan şəxs

7. İdman sahəsində xüsusi xidmətləri olan şəxs (fəxri bədən tərbiyəsi və idman xadimi, ölkə miqyaslı yarışların qalibi (I yer), beynəlxalq miqyaslı yarışların mükafatçısı (I, II və ya III yer)

AİLƏ VƏZİYYƏTİNDƏN VƏ YAŞINDAN ASILI OLMAYARAQ DİGƏR ŞƏXSLƏR

8. Elmlər doktoru elmi dərəcəsi olan şəxs

9. Ən azı 15 il dövlət qulluğunda qulluq edən, o cümlədən dövlət qulluğunun xüsusi növündə xidmət keçən şəxs

10. Ən azı 3 il hərbi xidmətdə olan (müddətli həqiqi hərbi xidmətdə olan hərbi qulluqçulardan başqa), həmçinin ehtiyata və istefaya buraxılmış hərbi qulluqçular ("Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 41.0.6-cı, 41.0.7-ci, 41.0.8-ci, 41.0.10-cu, 42.0.3-cü, 42.0.4-cü və 42.0.5-ci maddələrində nəzərdə tutulan hallarda ehtiyata və ya istefaya buraxılmış hərbi qulluqçular istisna olmaqla)

11. Ən azı 3 il daxili işlər orqanlarında xidmət keçən xüsusi rütbəsi olan şəxs

12. Ən azı 3 il elmi vəzifədə işləyən elmi işçilər

MİDA-nın sifarişi ilə inşa olunan mənzillərin sayının artmasından asılı olaraq güzəştə mənzil əldə etmək hüququna malik şəxslərin kateqoriyalarının genişləndirilməsi ilə bağlı qarşıdakı illərdə təkliflər verilə bilər.

GÜZƏŞTLİ MƏNZİL ALMAQ HÜQUQU NECƏ MÜƏYYƏN OLUNUR?

Güzəştə mənzil əldə etmək istəyən şəxslər bunun üçün "Elektron hökumət" portalında (www.e-gov.az) yaradılmış "Güzəştli mənzil" sistemində qeydiyyatdan keçməlidirlər. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 24.05.2017-ci il tarixli Fərmanı ilə "Güzəştli mənzil" sistemi haqqında Əsasnamə təsdiq edilmiş və 30.05.2017-ci il tarixindən etibarən vətəndaşların müraciətlərinin qeydiyyatına başlanılmışdır. "Güzəştli mənzil" sistemi vasitəsilə mənzil almaq istəyən vətəndaşlar real vaxt rejimində və tamamilə şəffaf şəkildə müraciət edərək qeydiyyatdan keçir və burada onlar üçün elektron kabinet yaradılır. "Güzəştli mənzil" sistemi ikipilləlidir.

İlk növbədə müraciət edən vətəndaşın təqdim etdiyi

məlumatlar araşdırılır və həmin şəxsin güzəştli kateqoriyaya aid olub-olmadığı yoxlanılır. Müraciətə 5 iş günü ərzində baxılır. Şəxs müəyyən edilmiş kateqoriyaya uyğundursa, "Güzəştli mənzil" sistemində onun şəxsi elektron kabinetini yaradılır. Bu günədək 8300-dən çox vətəndaşın mənzil əldə etmək hüququ təsdiqlənib və həmin şəxslər üçün "Güzəştli

Şəhərin ekoloji cəhətdən təmiz bir məkanında salınan kompleks 29 çoxmənzilli yaşayış binasından ibarətdir.

MİDA-nın məlumatına görə, hazırda kompleksdə bütün binaların və digər obyektlərinin tikintisi gedir. 19 yaşayış binasının və 960 yerlik məktəbin konstruksiya və hörgü işləri artıq başa çatıb, təmir işlərinə başlanılıb. Kompleksdə 240

küçəsini birləşdirəcək yeni dördzolaqlı yolun çəkilişini həyata keçirir. Eyni zamanda kompleksin, şəhərin müxtəlif əraziləri ilə əlaqələndirilməsi üçün Yasamal Yaşayış Kompleksinə 4 istiqamətdə marşrut xətlərinin çəkilməsi də nəzərdə tutulub.

Yasamaldakı mənzillərə ilk sakinlər bu ilin yay aylarında köçəcəklər. Ümumilikdə isə kompleks 2019-cu ildə tam təhvil veriləcək. Tikintidə 20-dən artıq şirkət iştirak edir, ümumi inşaat prosesinə 3000 nəfərə yaxın işçi cəlb olunub.

MİDA-nın ikinci layihəsi isə Bakının Suraxanı rayonunda, Hövsan qəsəbəsinin yaxınlığında 20 hektarlıq ərazidə inşa olunacaq Hövsan Yaşayış Kompleksidir. Ötən ilin dekabrın 24-də Prezident İlham Əliyev və ölkənin Birinci vitse-prezidenti xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə Hövsan Yaşayış Kompleksinin ilk 7 mərtəbəli yaşayış binasının təməlqoyma mərasimi keçirilib. Hazırda həmin binanın tikintisi həyata keçirilir.

Ümumilikdə Kompleks 11 çoxmənzilli yaşayış binasından ibarətdir. Bunlardan 7-nin yeddimərtəbəli on səkkiz girişli, 4-nün isə onmərtəbəli bir girişli olması nəzərdə tutulur. Bu binalarda 3000-ə yaxın mənzil olacaq. Hövsan Yaşayış Kompleksində ilk dəfə olaraq 4 otaqlı mənzillərin tikintisi də nəzərdə tutulur.

Hövsan Yaşayış Kompleksinin ərazisində çoxmənzilli binalarla yanaşı, insanların rahat yaşayışı üçün zəruri olan hər cür şərait - geniş həyətlər, yaşıllıq zonaları, uşaq meydançaları yaradılacaq, sosial obyektlər tikiləcək. Kompleksin ərazisində hər biri 260 yerlik olmaqla iki uşaq bağçası, 1 920 yerlik məktəb, ticarət mərkəzi və xəstəxana da tikiləcək.

GÜZƏŞTLİ MƏNZİLLƏR NECƏ SATILACAQ?

Ölkə başçısının 16.11.2016-cı il tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş Qaydaya əsasən, MİDA-nın sərəncamında olan güzəştli mənzillərin vətəndaşlara satışı pro-

mənzil" sistemində şəxsi elektron kabinet yaradılıb.

Növbəti mərhələdə, mənzillərin güzəştli satışı haqqında elan dərc olunur və "Güzəştli mənzil" sistemində elektron kabinetə sahib olmuş vətəndaşlar satış başladığı gündən etibarən mənzili seçə bilər.

GÜZƏŞTLİ MƏNZİLLƏR HƏLƏLİK İKİ YERDƏ İNŞA EDİLİR

Ölkədə sosial mənzillərin tikintisinə 2016-cı ilin dekabrından başlanılıb. Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə 2016-cı il dekabrın 24-də Yasamal Yaşayış Kompleksinin təməli qoyulub və hazırda tikintisi sürətlə aparılır.

Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Xarici dairəvi yolu 8, ünvanında yerləşən Yasamal Yaşayış Kompleksinin ümumi sahəsi 11,6 hektardır.

yerlik uşaq bağçası da istifadəyə veriləcək.

Yasamaldakı Kompleksdə 1 843 mənzilin çox hissəsi ikiotaqlıdır. Birotəqlı mənzillərin sahəsi 31-33 m², ikiotaqlı mənzillərin 50-58 m², üçotaqlı mənzillərin sahəsi isə 70 m²-dir. Mənzil bazarındakı digər təkliflərdən fərqli olaraq güzəştli mənzillərin daxili perimetri göstərilir.

Mənzillər 2 növ təmir edilir. Keyfiyyətinə görə tamamilə eyni olan təmir növləri yalnız dizaynına görə fərqlənir. Bu vətəndaşlara zövqlərinə uyğun mənzil seçmək imkan yaradacaq.

Yasamal Yaşayış Kompleksində sosial infrastrukturun yaradılması, həmçinin ticarət mərkəzi, ictimai iaşə, məişət və digər xidmət obyektləri də istifadəyə veriləcək. Gələcək sakinlərin rahatlığı üçün yol-nəqliyyat infrastrukturunu da yaradılır. Hazırda Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi Bakı dairəvi avtomobil yolunu və Şərifzadə

sesi bu barədə elanın verilməsi ilə başlayır. Elan satışın başlanması tarixinə ən azı 30 gün qalmış mətbuatda açıqlanır, eləcə də güzəştə mənzil əldə etmək hüququ olan şəxslərə bu barədə bildiriş göndərilir.

Artıq sosial mənzillərin ilk qrupu satışa çıxarılıb. 2018-ci il aprelin 6-da Yasamal Yaşayış Kompleksində mənzillərin güzəştə satışı barədə ilk elan verilib. Elana əsasən, mənzillərin satışı 7 may 2018-ci il tarixində saat 10:00-da başlayacaq və "Güzəştli mənzil" sistemi vasitəsilə elektron qaydada "erkən müraciət edənə, erkən xidmət" prinsipi əsasında həyata keçiriləcək. Yəni satış başladığı anda sistemə daxil olaraq mənzilləri ilk seçən şəxslər onları almaq imkanı əldə edəcək.

Yasamal Yaşayış Kompleksinin ilk 4 binasında 260 mənzil satışa çıxarılır. Binalardan biri 12 mərtəbəli, digərləri isə 9 mərtəbəlidir. Satışa çıxarılan mənzillərdən 53-ü birotəq, 142-si ikiotaqlı, 65-i üçotaqlıdır. Elanda hər bir mənzilin daxili və xarici perimetr üzrə sahələri də qeyd olunub.

Bu mənzillər vətəndaşlara tam təmirli və mətbəx mebeli ilə birlikdə təhvil veriləcək. Kombi isitmə sistemi, su, qaz və elektrik sayğacları ilə təmin edilən hər bir mənzilə rabitə, televiziya və internet xətləri də çəkilir. So-

sial mənzillər Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yanında Daxişnəz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidməti tərəfindən təqdim edilən mülkiyyət hüquqlarının qabaqcadan qeydiyyatı barədə arayışlarla da təmin edilir.

ÖLKƏNİN DİGƏR ƏRAZİLƏRİNDƏ DƏ SOSIAL MƏNZİLLƏRİN TİKİLMƏSİ NƏZƏRDƏ TUTULUR

Qeyd edək ki, vətəndaşların mənzilə olan tələbatının Bakı şəhərində ən yüksək olduğunu nəzərə alaraq, sosial mənzillərin tikintisinə də ilk olaraq Bakıdan başlanılıb. Bununla yanaşı, Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyindən verilən məlumata görə, gələcəkdə ölkənin digər şəhərlərində və rayon mərkəzlərində də güzəştli mənzillər tikiləcək. Bu hədəf dövlət başçısının 06.12.2016-cı il tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycanda uyğun qiymətə mənzil təminatının inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə də əksini tapıb.

Sosial mənzillərin tikintisi üçün vətəndaşların mənzilə olan tələbatı ilə yanaşı bir sıra digər meyarlar da qiymətləndirilir. Yaşayış kompleksinin salınacağı torpaq sahələrinin seçilməsi zamanı şəhərlərin perspektiv inkişaf planları, həmin ərazinin çoxmənzilli binaların tikin-

tisi üçün uyğunluğu, mövcud (və gələcəkdə yaradılacaq) iş yerləri mərkəzlərinə yaxınlığı, nəqliyyat infrastrukturunun və mühəndis-kommunikasiya şəbəkəsinin mövcudluğu və s. nəzərə alınır.

Yeri gəlmişkən, MİDA gələcək işlərin planlaşdırılması məqsədilə vətəndaşlar arasında sorğu da keçirib. Sorğunun nəticələri gələcəkdə tikiləcək binalarının yerlərinin, həmin binaların və mənzillərin ölçüsünün, həmçinin digər göstəricilərin müəyyən edilməsi zamanı nəzərə alınacaq. Sorğuda iştirak edən şəxslərin 98%-dən çoxu Bakı şəhərində mənzilə sahib olmaq istəyir. Hazırda Bakı ilə yanaşı Sumqayıt və Gəncə şəhərlərində də güzəştli mənzillərin tikintisi üçün torpaq sahələrinin müəyyənləşdirilməsi işlərinə başlanıb.

SOSIAL MƏNZİLLƏRİN QIYMƏTİ NƏÇƏYƏDİR?

Güzəştli mənzillərin satış qiyməti İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu tərəfindən təyin edilən orta bazar qiymətindən daha aşağıdır və 26 932 manatdan başlayır. Vətəndaşlar sosial mənzilləri güzəştli ipoteka krediti və ya öz hesabına birdəfəlik ödəniş etməklə ala bilərlər.

Mənzili birdəfəlik ödənişlə alanlar bütün məbləğə əlavə 10% endi-

rim əldə edəcək. Beləliklə, mənzili öz vəsaiti hesabına birdəfəlik ödənişlə alanlar üçün 1 otaqlı mənzillərin qiyməti – 26 932 manatdan, 2 otaqlı mənzillərin qiyməti – 42 554 manatdan, 3 otaqlı mənzillərin qiyməti – 59 063 manatdan başlayır.

Eləcə də, mənzilləri İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun vəsaiti hesabına 30 ilədək uzunmüddətli, 10% ilkin ödənişlə, illik 4%-lə güzəştli ipoteka krediti vasitəsilə almaq olar.

Mənzilə güzəştli ipoteka krediti vasitəsilə sahib olmaq

istəyən vətəndaş da minimal ilkin ödənişdən artıq ödənilən məbləğin 10%-i həcmində endirim əldə edəcək.

MİDA DİGƏR OBYEKLƏRİN İNŞASINI DA SIFARIŞ EDƏ BİLƏR

Amma MİDA-nın fəaliyyəti təkcə sosial evlərin tikintisi ilə məhdudlaşmır. Belə ki, ölkə başçısının 06.12.2016-cı il tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında uyğun qiymətə mənzil

təminatının inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"nə əsasən 2025-ci ildən sonrakı dövrdə Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyi çoxmənzilli binalarla yanaşı, dövlət sifarişi əsasında tələb edilən ictimai və inzibati binaların, məsələn, məktəblərin, xəstəxanaların, nəzarət məntəqələrinin, stadionların tikintisini təşkil edə bilər. Bununla yanaşı, "MİDA" MMC-nin davamlı fəaliyyət göstərməsi üçün premium məhəllələrdə yüksəkəlırlı mənzil-tikinti layihələrinin həyata keçirilməsinə də diqqət yetiriləcək. Nəticədə "MİDA" MMC bazar qiymətinə olan layihələrdən əldə etdiyi gəliri daha aşağı qiymətə olan güzəştli mənzil layihələrinə yönəldəcək.

ÖLKƏ BİZNESİ GÜZƏŞTLİ MƏNZİLLƏR LAYİHƏSİNDƏ NECƏ İŞTİRAK EDİR?

Güzəştli mənzillər layihəsi mənzilə ehtiyacı olan ailələr kimi, ölkə biznesi üçün də maraqlıdır. MİDA-nın məlumatına görə, layihəyə tikinti sektorunda fəaliyyət göstərən şirkətlərin də cəlb edilməsi üçün tenderlər elan edilir. Podratçı şirkətlərlə tərəfdaşlıq tikinti prosesini səmərəli etməklə yanaşı, özəl sektorun da prosesə cəlb edilməsinə imkan verir.

Güzəştli mənzil layihəsində dövlət-özəl tərəfdaşlığı modelinin reallaşdırılmasına başlanılıb. MİDA, layihələrin icrası zamanı dövlət vəsaitindən səmərəli istifadə etməklə yanaşı, özəl investisiyaları da cəlb etmək məqsədilə inşaat şirkətləri ilə sıx əməkdaşlıq edir. Belə ki, Agentliyin ilk layihəsi olan Yasamal Yaşayış Kompleksinin tikintisi zamanı özəl investorlar müsabiqə yolu ilə dövlət-özəl tərəfdaşlığına cəlb edilib.

Yasamal Yaşayış Kompleksinin ərazisində yaşayış evlərinin tikintisi, telekommunikasiya infrastrukturunun yaradılması və ticarət mərkəzinin layihələndirilməsi, tikintisi və idarə olunması üzrə investorların cəlb edilməsi üçün keçirilmiş 3 investisiya müsabiqəsinin nəticələrinə əsasən 18 milyon ma-

nata yaxın özəl sərmayə qoyuluşu həyata keçiriləcək.

GÜZƏŞTLİ MƏNZİLLƏR TİKİNTİ MATERIALLARI SEKTORUNU CANLANDIRIB

Güzəştli mənzillərin tikintisi digər əlaqəli sahələrlə yanaşı, inşaat materiallarının istehsalı sektorunu da canlandırmalıdır.

MİDA-nın məlumatına görə, güzəştli mənzil layihəsinin reallaşdırılması inşaat materiallarının istehsalçıları və satıcılarının bu prosesdə iştirakına geniş imkanlar yaradacaq. Agentlik sahibkarları təkcə podratçı qismində deyil, partnyor və investor qismində də əməkdaşlığa cəlb etmək niyyətindədir. Başqa sözlə, ölkə başçısının dəstəyi ilə reallaşdırılan bu sosial təşəbbüs ölkə iqtisadiyyatına və inşaat sektorunun inkişafına da müsbət təsirini göstərəcək.

Hazırda MİDA-nın qarşısında əsas vəzifələrdən biri həm inşa ediləcək binaların, həm də mənzillərin təmirinin keyfiyyətinin yüksək səviyyədə olması ilə bağlıdır. Bu prosesə Agentliyin və onun tabeliyində fəaliyyət göstərən "MİDA" MMC-nin əməkdaşları

nəzarət edir. Digər bir məsələ, layihələrin inşasında yerli tikinti materiallarından istifadə olunması ilə bağlıdır. Məsələn, Yasamal Yaşayış Kompleksinin tikintisində istifadə olunan materialların böyük əksəriyyəti yerli materiallardır. Gələcəkdə də bu sahəyə diqqət artırılacaq və yerli materiallardan istifadə səviyyəsi daha da genişləndiriləcək. Bu da tikinti materialları istehsalının inkişafına təkan verəcək.

GÜZƏŞTLİ MƏNZİLLƏR «ŞİŞİRDİLMİŞ QIYMƏTLƏR»İN QARŞISINI ALACAQ

Güzəştli mənzil layihəsinin geniş olmasına və burada qiymətlərin orta bazar qiymətlərindən daha aşağı olmasına baxmayaraq MİDA-da hesab edirlər ki, sosial mənzillərin istifadəyə verilməsi paytaxtın ümumi mənzil bazarına mənfi təsir etməyəcək. Bunun üçün bir neçə səbəb var.

Əvvəla, güzəştli mənzillərə sahib ola biləcək şəxslər müəyyən edilmiş kateqoriyalara uyğun olan insanlardır. Yəni həmin kateqoriyaya aid olmayan şəxslər güzəştli mənzillərdən yararlanı bilmirlər. Bu

isə əmlak bazarında alıcıların sayına ciddi təsir etməyəcək.

İkincisi, "Azərbaycan Respublikasında uyğun qiymətə mənzil təminatının inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"nə əsasən, mənzillərin satışı ilə bağlı norma müəyyən edilib. İllik tələbatın 30 min mənzil olduğunu nəzərə alaraq MİDA hər il daşınmaz əmlak bazarının cəmi 10 faizi qədər, yəni təxminən 3 min mənzil sata bilər.

Üçüncü amil isə odur ki, güzəştli mənzillərin əldə edilməsi qaydasına əsasən mənzillər vətəndaşlarla müvafiq müqavilə imzalandığı gündən onların tam mülkiyyətinə verilsə də, həmin mənzili 3 il müddətində satmaq, bağışlamaq, habelə icarəyə və kirayə vermək qadağan olunacaq. Bu isə mənzil bazarında tənzimləyici rol oynayacaq və bazara mənfi təsirin qarşısının alınmasına xidmət edəcək.

Ən vacib amillərdən biri də odur ki, mənzillərin tikintisinə başlanması mənzil bazarında şişirdilmiş qiymətlərin qarşısını alacaq və sahibkarlar tərəfindən vətəndaşlara daha real qiymətlər təklif olunaçaq. Bu isə ölkəmizdə artıq real qiymətlər əsasında mənzillərin satıldığı bir bazarın formalaşmasını sürətləndirəcək.

TÜİB ÜZV XƏBƏRLƏRİ

“TÜRK HAVA YOLLARI”NDAN VİZA İLƏ BAĞLI - YENİ QAYDALAR

“Türk Hava Yolları”aviaşirkəti vizalar ilə bağlı yeni qaydaların tətbiqinə başlayıb. Şirkətdən verilən məlumata görə, viza ala bilmədikdə biletləri geri qaytarmaq mümkün olacaq.

Yeni qaydalara əsasən, müştərilər viza müraciətləri ilə bağlı rədd cavabı aldığı təqdirdə “Türk Hava Yolları” aviaşirkətindən alınmış Bakı çıxışlı biletlərin qaytarılması “viza müraciəti rəddi zamanı qaytarıla bilər” bəndi olmadığı halda belə mümkündür. Yəni, müştəri bilet üzrə etdiyi ödənişi bilet aldığı turizm agentliyindən və ya “Türk Hava Yolları”nın Bakı ofisindən geri ala bilər.

Bunun üçün müştəri uçuşdan ən gec 48 saat öncə müraciət etməlidir. Müraciət zamanı viza üzrə aldığı rədd cavabı məktubunu təqdim etmək mütləqdir.

“TÜRK HAVA YOLLARI” AZƏRBAYCANDAN 300 MİN SƏRNIŞIN DAŞIYIB

**“Türk Hava Yolları” ilə 2017-ci ildə
Azərbaycandan 300 mindən çox sərnışın daşınıb.
Bunu “Türk Hava Yolları”nın Bakı ofisinin rəhbəri
Seyfullah İlyas bildirib.**

S.İlyasın sözlərinə görə, ümumilikdə “Türk Hava Yolları” ilə ötən il ərzində daşınan sərnışın sayı 60 mln.-a çatıb.

“Bu il qarşımıza qoyduğumuz məqsəd bu rəqəmi 75 milyona çatdırmaqdır. Bu il Rusiyanın Krasnoyarsk şəhərinə və Afrikanın Komor adalarına uçuşlarımız başlayacaq”,- deyər S.İlyas əlavə edib.

Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Erkan Özoral “Türk Hava Yolları” ilə hazırda Azərbaycandan Türkiyəyə gündə 4 aviareys həyata keçirildiyini, lakin gələcəkdə bu sayı artırmaq niyyətində olduqlarını əlavə edib: “10 il əvvəl hər gün cəmi 1 aviareys həyata keçirilirdi. İndi isə artıq sərnışın sayı 300 mini ötüb. “Türk Hava Yolları” Azərbaycanın digər bölgələrinə də uçuşlara başlayacaq”.

2018-ci ildə “Türk Hava Yolları” şirkəti Türkiyə və Azərbaycan arasında sərnışın

axınını 20% artırmaq niyyətindədir. Seyfullah İlyas bildirib ki, bu məqsədlə həm Türkiyənin, həm də Azərbaycanın turizm şirkətləri ilə danışıqlar aparılır.

Uçuşların coğrafiyasının genişləndirilməsi məsələsi də gündəmədədir: “Ötən illə müqayisədə 2018-ci ildə yalnız Azərbaycandan Türkiyəyə deyil, əks iqtisamətdə də sərnışın axınının 20% artacağını proqnozlaşdırırıq. Hazırda “Türk Hava Yolları” Bakıdan başqa, Gəncə və Naxçıvana da uçuşlar həyata keçirir. Biz bu istiqamətdə potensialı inkişaf etdirmək niyyətindəyik. Eyni zamanda, bu məsələ tələbatdan asılıdır”.

AZƏRBAYCANDA COCA-COLA-NIN SATIŞLARI KƏSKİN ARTIB

"Coca-Cola İçecek A.Ş. (CCI)" "The Coca-Cola Company (TCCC)" markalarından ibarət olan qazlı və qazsız içkilərin istehsalı və satışını həyata keçirir. CCI şirkəti Türkiyə, Pakistan, Qazaxıstan, Azərbaycan, Qırğızıstan, Türkmənistan, İordaniya, İraq, Suriya və Tacikistanda fəaliyyət göstərir. "Azərbaycan Coca-Cola Bottlers" MMC "Coca-Cola İçecek A.Ş. (CCI) şirkətinə bağlıdır.

"Coca-Cola İçecek AŞ" xəbər verir ki, ötən il şirkətin Orta Asiyada cəmi satışları, Qazaxıstan və Azərbaycandakı güclü satışlar ilə əlaqədar olaraq 7% artıb. Maliyyə böhranından sonra Qazaxıstanda satışlar 17,5% artım ilə indiyə qədərki ən yüksək rəqəmə çatıb.

Regionda ən böyük ikinci bazar olan Azərbaycanda isə, qazlı içkilər kateqoriyasında güclü artım ilə cəmi satışlar 27,2% artım qeyd edib. Türkmənistanda satış həcmi isə, makroiqtisadi mühitdəki yavaşlama və digər problemlər ilə bağlı olaraq 45,8% geriləyib.

Ötən ilin son rübündə isə şirkətin Azərbaycanda satış həcmi 34,7 faiz artım qeyd edib.

Ötən il "Coca-Cola İçecek AŞ"-nin cəmi satışları 4,1% artıb. Şirkətin qazlı içkilər satışında 3,3%, qazsız içkilərdə 8,5% və çay kateqoriyalarında 20,9% artıma nail olarkən, su kateqoriyasının satış həcmi 3,2% azalıb. Türkiyə əməliyyatlarının ümumi satış həcmi içindəki payı 2016-cı ildə 51% olduğu halda, 2017-ci ildə 50% olaraq reallaşmış.

"COCA-COLA" FİFA DÜNYA KUBOKUNU AZƏRBAYCANA GƏTİRİB

FIFA Dünya Çempionatının kuboku TÜİB üzvü olan Coca-Cola şirkəti ilə bu ölkədə uzunmüddətli tərəfdaşı olan AFFA birgə əməkdaşlığı çərçivəsində Azərbaycana gətirilib. Kubokun ölkəmizə səfəri Coca-Cola-nın xüsusi təyyarəsi ilə həyata keçirilib.

Futbol üzrə dünya kubokunun Bakıya gətirilməsi ilə əlaqədar Fransa millisinin tanınmış futbolçularından olmuş Kristyan Karanbö də ölkəmizdə səfərdə olub.

Dünya çempionatının Kubokunun əsl Azərbaycan prezidentinə təqdim olunub.

Kubok futbol üzrə dünya çempionatı Kubokunun sahibi, Fransa yığma komandasının keçmiş oyunçusu, dünya futbol əfsanələrindən sayılan Kristian Karanbö tərəfindən təqdim edilib.

TANITIM

“İNŞAAT SEKTORUNDA DƏYİŞİKLİKLƏRƏ EHTİYAC VAR”

Azərbaycanın tikinti sektoru, bu sahədə baş verən proseslər və rəhbərlik etdiyi şirkətin fəaliyyəti ilə bağlı “İş Dünyamız”ın suallarını TÜİB-nin inşaat komissiyasının rəhbəri, ZETAS-AGT və AGT Construction inşaat şirkətləri direktorunun müavini Selim Akbay cavablandırır.

➤ Səlim bəy, əvvəlcə ZETAS-AGT və AGT- Konstruktion şirkətinin fəaliyyəti haqqında danışaq, şirkətiniz Azərbaycanda hansı layihələri reallaşdırıb? Bəs hazırda hansı layihələr üzərində işləyirsiniz?

➤ 2006-cı ildən etibarən həm “AGT Construction”, həm də “ZETAS-AGT” olaraq Azərbaycanın hər bölgəsində mühüm layihələrdə iştirak etmək imkanımız oldu. “ZETAS-AGT” qurunt və qazıntı işləri üzrə Bakıdakı bir çox hündür mərtəbəli bina, ticarət mərkəzi, mehmanxana və stadion layihələrində uğur qazanmışdır. “AGT Construction” isə yol infrastrukturunu, körpülər və yeraltı infrastruktur işləri ilə yanaşı yerüstü infrastruktur və bina inşaatı işlərində, ticarət mərkəzi, supermarket, mehmanxana, zavod, anbar və ofislərin açar təhvilini üzrə tikintisi işlərində təcrübəyə malikdir. Hal-hazırda davam edən 3 layihəmiz vardır.

➤ Şirkətiniz başqa hansı ölkələrdə fəaliyyət göstərir və hansı iri layihələri reallaşdırır?

➤ Hal-hazırda Azərbaycandan başqa Serbiya, Gürcüstan və Türkiyədə davam edən layihələrimiz var.

➤ Öz fəaliyyətinizdə hansı texnoloji yeniliklərdən və innovasiyalardan istifadə edirsiniz?

➤ Rəqabətin çox olduğu bir sektorda fəaliyyət göstəririk. Xüsusilə, iş maşınları və avadanlıqları ilə görülən işləri həyata keçiririk. Bildiyiniz kimi, bu sahədə texnologiyanın inkişafı çox sürətlidir. Biz də davamlı olaraq, mürəkkəb layihələrdə iştirak edə bilmək üçün yeni texnologiyaları yaxından izləyirik.

➤ Son vaxtlar ölkədə iri infrastruktur layihələrinin reallaşması bir qədər azalıb. Belə vəziyyətdə əlavə olaraq hansı layihələrə diqqət yönəldirsiniz?

➤ İşlərin azalmasından sonra şirkət olaraq böyük layihələri gözləmək yerinə, digər ölkələrdəki tenderlərdə iştirak etdik, Azərbaycanda irili-xırdalı yerüstü konstruksiya layihələrini həyata keçirdik. Əsas fəaliyyət sahəmiz olan yol, körpü və hava limanını tikintiləri ilə yanaşı supermarket, mehmanxana, kənd təsərrüfatı sahələri, nasos stansiyaları, zavod, laboratoriya və digər tikinti işlərində də fəaliyyətimizi genişləndirdik.

➤ Layihələrinizdən məlum olur ki, indiyədək əsas işlər dövlət sifarişi ilə reallaşdırılıb. Bəs yerli özəl şirkətlərlə necə, əməkdaşlığınız və sifarişləriniz var?

➤ Biz hər zaman həm dövlət, həm də beynəlxalq standartlarda iş tələb edən özəl şirkətlərlə və investorlarla işləməkdəyik. Şirkətimiz bu 2 sahədə də bərabər şəkildə fəaliyyət göstərməkdədir. Mehmanxana, supermarket, zavod və ofis layihələrini yerli özəl şirkətlər üçün həyata keçiririk.

➤ Azərbaycanda inşaat sektorunda vəziyyəti necə qiymətləndirirsiniz?

➤ İnşaat hər zaman iqtisadi inkişafın aparıcı sahələrindən biridir. Həmçinin, iqtisadiyyatın zəiflədiyi dövrlərdə də təsirin ən güclü hiss edildiyi sahələrdən biridir. 2015-2017-ci illərdə hiss edilən bu zəifləmə, 2018-ci ildən başlayaraq yerini yüksələn bir tempə

verməsinin əlamətləri müşahidə olunmaqdadır. Bu bizim Azərbaycan dövləti və iqtisadiyyatına həmişə var olan inamımızı möhkəmləndirən və önümüzdəki illərlə bağlı ümidlərimizi artıran bir haldır.

➔ Siz həm də TÜİB-in İnşaat komissiyasının rəhbərisiniz. Bu komissiya hansı fəaliyyətlə məşğuldur?

➔ Komissiya iclaslarımızda irili-xırdalı inşaat firmaları ilə bir araya gələrək, sektordakı yenilikləri, problemləri və tövsiyələrimizi müzakirə edərək məlumat mübadiləsi aparırıq. Sektor iclaslarında müzakirə olunanları bir hesabat şəklində hazırlayırıq. Bu hesabat, sektorun vəziyyətini ifadə edən və yenilikləri əks etdirən bir hesabatdır. Azərbaycanda fəaliyyət göstərən Türk iş adamları olaraq inşaat sektorunun daha da inkişafı və tərəqqisi üçün nələri edə biləcəyimizi müzakirə edib hesabatımızda qeyd etməyə cəhd etdik.

➔ Son vaxtlar Azərbaycanda müxtəlif biznes sahələrində dəyişikliklər baş verir, qanunvericilik yenilənir. İnşaat sektoru ilə bağlı hansı yenilik və dəyişikliklərin olmasını istəyerdiniz?

➔ İnşaat sektorunda keyfiyyət standartlarının yeni texnologiyalara əsasən dəyişdirilməsi və keyfiyyətə nəzarətin artırılması tələb olunur. Haqsız rəqabətin aradan qaldırılması üçün şəffaf tenderlərin həyata keçirilməsi və layihənin xüsusiyyətlərinə uyğun şirkətlərin tenderlərdə iştirak etməsi lazımdır. Layihələrin ətraf mühitə zərər verməyəcək şəkildə tərtib olunması və buna müvafiq inşaat materiallarından istifadə edilməsi vacibdir. Alternativ enerji mənbələrindən, misal üçün, günəş enerjisi, külək enerjisi kimi Azərbaycanın iqliminə uyğun texnologiyalardan istifadə üçün standartların hazırlanması əhəmiyyət daşıyır.

➔ Azərbaycan bu sahədə Türkiyənin hansı təcrübəsindən yararlı ola bilər?

➔ Türkiyədə inşaat sektoru son 30 il ərzində çox inkişaf etmişdir. Türk inşaat firmaları bütün dünyaya açılmış və mühüm layihələrə imza atmışlar. Azərbaycanın inşaat sektorunun zəiflədiyi müddətdə

Azərbaycandakı bəzi inşaat şirkətləri də digər ölkələrdə fəaliyyət göstərməyə başlamışdır. Ölkədən kənar layihələrdə nə qədər çox iştirak edən Azərbaycan şirkəti olarsa, ölkənin inşaat sektoru da bir o qədər inkişaf edəcəkdir. Bu məsələdə Türkiyədən nümunə götürülə bilər.

➔ Bir qədər əvvəl fəaliyyətə başlayan Azərbaycan Türkiyə İş Adamları və Sənayeçiləri İctimai Birliyi (TÜİB) ölkəmizdə müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən türk iş adamlarını birləşdirir. Sizcə bu təşkilat, öz fəaliyyətinin daha da effektiv olması üçün hansı məsələlərə daha böyük diqqət yetirməlidir?

➔ TÜİB təxminən 1,5 il əvvəl qurulmasına baxmayaraq, bu qısa müddət ərzində mühüm fəaliyyətlər həyata keçirmişdir. Vacib olan, birlikdə hərəkət etmək və bu gözəl ölkə üçün çalışmaqdır. İş adamlarının davamlı şəkildə bir araya gəlməsi əhəmiyyətlidir. Aylıq iclaslar, komissiyaların iclasları bunun üçün yaxşı bir fürsətdir. Hamımızın çox sıx bir iş qrafiki vardır, lakin hər bir iş adamımızın TÜİB üçün vaxt ayıraraq bu icaslarda iştirak etməsi vacibdir. Birlikdə qərarlar verərək, onları birlikdə həyata keçirmək əhəmiyyətlidir.

TANITIM

«BU GÜNƏ QƏDƏR DÜNYANIN 20 ÖLKƏSİNDƏ İŞLƏMİŞİK»

Azərbaycanda uzun müddətdən bəri fəaliyyət göstərən dünya brendlərindən biri də Türkiyənin TEKFEN inşaat şirkətidir. Şirkət ölkəmizdə dəniz yataqlarındakı qurğulardan başlayaraq ofislər və inzibati binalara qədər ən müxtəlif inşaat işlərində çalışıb. “İş Dünyamız”ın suallarına «Tekfen» İnşaat şirkətinin ölkə təmsilçisi Tolqa Küçükavşar cavab verir.

- Tolqa bəy, Azərbaycanda hazırda hansı layihələri reallaşıdırırsınız? Bölgələrdə iri layihələriniz varmı?

Hal-hazırda Azərbaycanda üç əsas sahə üzrə layihələrdə işlər davam edir. “Şahdəniz 2” layihəsi çərçivəsində tikintisini başa çatdırdığımız dənizüstü platformalardan birincisi keçən ilin iyul ayında, ikincisi isə sentyabr ayında uğurla açıq dənizdəki yerlərinə yerləşdirildi. “Şahdəniz 2” çərçivəsində tikintisi uğurla bitirilən Səngəçal Quruda Terminalı mərhələ-mərhələ dövrəyə alıb təslim edilir. 2015-ci ildə yenə böyük uğurla tikintisi başa çatdırılan “Bakı Olimpiya Stadionu” və “Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin Yeni İnzibati Binası” layihələrindən qazanılan infrastruktur və supers-truktur təcrübələrindən istifadə edərək “Vergilər Nazirliyinin Yeni İnzibati Binası”nın tikintisi həyata keçirilir. Bu layihə unikal arxitekturası ilə Bakıdakı seçilən layihələrdən biri olaraq planlaşdırıldığı kimi davam edir.

«Tekfen İnşaat» şirkəti Azərbaycanda ofislərdən tutmuş, stadionlara və dəniz yataqlarındakı qurğulara qədər ən müxtəlif layihələri reallaşdırıb. Belə geniş xidmət çeşidinə və belə böyük sifarişlərə necə nail olursunuz?

Buna səbəb şirkətin qarşısına qoyduğu məqsədə doğru sabit və iri addımlarla irəliləməsidir. Məqsədimiz isə yüksək səviyyəli mühəndislik, təchizat, emalat və tikinti «açar təslimi» layihələrinin uğurla və əməkdaşlıqlar çərçivəsində həyata keçirilməsidir. Bacarıq və təcrübəmizlə yanaşı, sağlam və təhlükəsiz iş mühiti TEKFEN üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir.

«Tekfen İnşaat» şirkəti başqa hansı ölkələrdə fəaliyyət göstərir və hansı iri layihələri reallaşdırır?

“Tekfen İnşaat” bu günə qədər böyük nailiyyətlərlə dünyanın 20-yə yaxın ölkəsində fəaliyyət göstərərək. Energetika, neft-qaz, neft-kimya və digər sahələrdə

360-dan artıq layihələri həyata keçirmişik. Bu layihələr arasında neft-qaz terminalları, platformalar, elektrik stansiyaları və təsisləri, boru kəmərləri, dəniz stansiyaları, çənlər, avtomobil və dəmir yolları, böyük infrastruktur və supers-truktur layihələri yer almaqdadır. Şirkətin Azərbaycan, Türkiyə, Gürcüstan, Almaniya, Braziliya, Qazaxstan, Özbəkistan, Türkmənistan, Bolqarıstan, Rusiya Federasiyası, Yəməni, Oman, Küveyt, Liviya, İraq, Səudiyyə Ərəbistanı, Mərakeş, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və Qətərdə uğurla başa çatmış və davam edən layihələri mövcuddur.

Türkiyədə böyük müvəffəqiyyətlə həyata keçirilən TANAP qaz boru kəməri – Lot 3 layihəsinin iyun ayında açılışı baş tutacaqdır. TANAP Kompresor və Nasos Stansiyaları layihəsində işlər uğurla davam etdirilir. Səudiyyə Ərəbistanında Səudi şirkəti Aramco ilə imzaladığımız müqavilə əsasında Yanbu-Cidde arasında 333 km uzunluğunda boru kəməri

layihəsinin tikintisi həyata keçirilir. Qətərdə Al-Khor Expressway Otoyol Projesi şirkətimizin bir səfərdən imzaladığı ən iri müqavilə olma xüsusiyyəti ilə böyük əhəmiyyət daşıyır. 2022-ci ildə Qətərdə keçiriləcək Dünya Kuboku üçün "Fifth Precinct / Al Thumama Stadion" layihəsinin tikintisi də həmçinin uğurla davam edir.

Son vaxtlar Azərbaycanda müxtəlif sahələrdə islahatlar aparılır. İnşaat sektoru ilə bağlı hansı yenilik və dəyişikliklərin olmasını istəyirsiniz?

İnşaat sektoru dayanmadan inkişaf edir. İnşaat üzrə mühəndislər

və mütəxəssislərin yetişdirilməsi istiqamətində də dövlət tərəfindən mühüm layihələr həyata keçirilir.

SOCAR-Tekfen uğurlu əməkdaşlığı nəticəsində 22 illik AZFEN Şirkətinin qarşısında sahil-dəniz terminalları və platforma inşaatçıları kimi yeni imkanlar açılması böyük qürur etdiyimiz dəyərlərdən biridir. Azərbaycanda yerli və xarici mühəndislərdən ibarət olan təcrübəli heyətlərimizlə Xəzər Regionunun ən güvənilən, işini vaxtında və ən yaxşı şəkildə görən şirkətlər arasında yerimizi qoruyaraq regiondakı əməkdaşlıq əlaqələrimizi artıraraq genişləndirməyə davam edirik.

Azərbaycan bu sahədə Türkiyənin hansı təcrübəsindən yararlanı bilər?

1956-cı ildən fəaliyyətə başlamış Türkiyənin aparıcı şirkətlərindən biri olan "Tekfen İnşaat ve Tesisat A.Ş." şirkəti 62 ildən artıqdır ki, keyfiyyət standartlarına riayət etməklə və davamlı inkişafı ilə irimiqyaslı layihələrə imza atmış şirkət olaraq öz təcrübəsini, inşaat sektorundakı yenilikləri Azərbaycanda müvəffəqiyyətlə reallaşdırdığı məlum irimiqyaslı layihələrdə göstərmişdir.

Bir qədər əvvəl fəaliyyətə başlayan Azərbaycan Türkiyə İş Adamları və Sənayeçiləri İctimai Birliyi (TÜİB) ölkəmizdə müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən türk iş adamlarını birləşdirir. Sizcə bu təşkilat, öz fəaliyyətinin daha da effektiv olması üçün hansı məsələlərə daha böyük diqqət yetirməlidir?

TÜİB-in Azərbaycanda həyata keçirmək üçün əsas hədəflərindən biri olan insan kapitalının davamlı inkişafı istiqamətində bu məqsədə çatmaq üçün mühüm tədbirlər görülür. İnsan kapitalının inkişafı dövlətin iqtisadi inkişaf siyasətinin prioritetləri arasında yer alır.

“ZİRAAT BANK AZƏRBAYCAN” İNTERNET BANKÇILIQ XİDMƏTLƏRİNİ ARTIRIB

Bir neçə ay öncə “Ziraat Bank Azərbaycan” ASC müştərilərinə Türkiyənin program təminatı üzrə aparıcı şirkəti olan “Veripark”la birgə hazırladığı və banka gəlmədən bank xidmətlərindən istifadə etmə imkanı yaradan müasir Internet Bankçılıq xidmətini təqdim etməyə başlayıb.

Bankın bu xidmətindən istifadə edən müştərilər hesablar arası köçürmələri, yerli və xarici banklara köçürmələri, vergi borcu ödəmələrini, valyuta alqı-satqı əməliyyatlarını və bir çox başqa əməliyyatları distant şəkildə həyata keçirə bilirlər.

İstifadəçi müştəri nömrəsi və ya Asan İmza mobil identifikasiya üsullarından birini seçərək Internet Bankçılıq sistemində giriş edə bilər. Korporativ və Fərdi müştərilər üçün nəzərdə tutulmuş fərqli əməliyyat və istifadəçi panelləri Internet Bankçılıq xidməti istifadəçilərinə uzaqdan bank xidmətinin imtiyaz

larından maksimum istifadə etmə rahatlığı yaradır.

2018-ci ildən etibarən isə “Ziraat Bank Azərbaycan” ASC-nin təqdim etdiyi Internet Bankçılıq xidmətləri arasına kredit borcu ödənişi, bankdaxili və ölkədaxili kütləvi pul köçürmələri, kommunal, mobil, sığorta, internet, TV və digər xidmətlərin ödənişi də əlavə olunmuşdur. Sistemin HÖP-ə (Hökumət Ödəniş Portalı) inteqrasiyası sayəsində xidmət istifadəçiləri HÖP üzərindən etdikləri ödənişləri də Ziraat Bank Azərbaycan Internet Bankçılıq sistemindən həyata keçirə biləcəklər.

Internet Bankçılığın cari ilin mart ayındakı yenilənməsindən sonra sistem üzərindən toplu vergi ödənişləri, toplu maaş ödənişləri həyata keçirmək, Rus rublu ilə valyuta əməliyyatları icra etmək mümkündür. Sistemin yeniliklərindən biri də, cut-off saatlarını keçdikdən sonra belə, əməliyyatların təsdiq gözləyən əməliyyatlar siyahısında təsdiqlənərək onların növbəti

iş günü icra olunma funksiyasının əlavə olunmasıdır. Bundan əlavə, köçürmə sənədlərinə əməliyyatın icra statusunu göstərən “qəbul edildi” və “icra edildi” möhürləri əlavə edilmişdir.

Müştərilər artıq Internet Bankçılıqda “Hesablar” siyahısında hər bir hesab üzrə “Mənim ödənişlərim” adlı bölməyə daxil olaraq son zamanlar bu hesabdən icra olunan əməliyyatların statusunu görə bilər. “Təsdiqləndi” statusu əməliyyatın artıq icra olunduğunu, vəsaitin hesabdən çıxarıldığı göstərir. Məlumat hesab çıxarışlarında öz əksini tapır.

Bundan başqa qeyd olunan tarixlərə görə hesab üzrə bank çıxarışı əldə etmə imkanı verən sistem istifadəçiyə maksimum zaman və xidmət rahatlığı yaradacaq. Xidmətə qoşulmaq istəyən müştərilərin “Ziraat Bank Azərbaycan” ASC-nin xidməti struktur bölmələrinə gələrək “Sifariş Forması” və “Müqavilə”ni rəsmiləşdirməkləri lazımdır.

LIDER
LOGISTIC

Baku White City Office Building 25 E,
Nobel avenue Baku, Azerbaijan, AZ 1025
Tel: (+994 12) 488 10 27/28
Fax: (+994 12) 488 10 29
Office Mob.: (+994 50) 255 82 92

www.liderlogistic.com

15 il
sizinlə

Elm, tarix, sənət və biznes. İlk baxışdan fərqli görünən bu anlayışların müasir həyatda harmonik birliyinə də rast gəlinir. Bunun mərkəzində isə istedad, səbr və zəhmət dayanır. “İş dünyamız”ın suallarına dünyada bir ilkə imza ataraq ipək üzərində yazılmış “Qurani-Kərim”in müəllifi, dünyada ipək üzərində rəsm yaranan yeganə sənətkar olan rəssam Tünzalə Məmməd zadə cavab verir. Qeyd edək ki, Tünzalə xanım həmin əl işini Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanə hədiyyə etməsi ilə dünya mediasının gündəmində geniş yer almışdı.

«Hədiyyəm Türkiyə prezidentini çox təəccübləndirdi»

SƏNƏT VƏ BİZNES

- **Tünzalə xanım, əvvəlcə özünüzdən danışaq, sizi daha yaxından tanıyaq.**

- Şəkidə anadan olmuşam. Bakı Pedaqoji Kollecini bitirdim, sonra təhsilimi Dövlət Rəssamlıq Akademiyasında reklam işi və dizayn ixtisası üzrə davam etdirdim, Qərb Universitetində isə modelyer-rəssam kimi magistr dərəcəsi aldım, daha sonra Rəssamlıq Akademiyasında təkəlduz sənətinin tarixi araşdırması mövzusu üzrə doktorantura təhsili aldım. Hazırda isə Mərmərə Universitetində sənət tarixi üzrə doktoranturada oxuyuram, eyni zamanda rəssamlıqla məşğulam.

- **Doğulduğunuz məkan Şəki sənətin, ələlxüsus da təkəlduz sənətinin beşiyi sayılan bir bölgədir. Sizcə insanın uğurlu həyat formulunda doğulduğu**

məkanın önəmi varmı?

- Heç şübhəsiz ətraf mühitin yarıdıcı olmağa təsiri var. Anam sənətdə olan biridir, modelyerdür, məndən əvvəl təkəlduz sənəti ilə məşğul olub. Gözümü açandan ətrafımda sənət görmüşəm, ona görə də mən sənətlə məşğul olmasaydım daha təəccüblü olardı. Bacım da təkəlduzla məşğuldur. Mən rəsmləri şəffaf ipək üzərində çəkdiyim kimi, o da ipək üzərində toxuyur. Kökümüz budur, yəni Amerikada doğulsaq da, ailəmiz belə olacaqdı və mən rəssam olmalıydım.

- **İpək həssas material olduğu üçün onunla işləmək çox çətin dir. Hətta dərzilər belə ipək parçalarından paltar tikməyin çətin olduğunu deyirlər. Siz isə bir qədər də irəli gedərək şəffaf ipək üzərində rəsm çəkirsiniz...**

- Həddindən artıq çətin dir. Ka-

ğız üzərinə çəkiləni silmək olur, amma ipəyi silmək olmur. Ən çətini isə səbr və insandan psixoloji olaraq sakitlik, gigiyenik baxımdan təmizlik, səliqə-sahman tələb edir. Məsələn, mən bir kiloqramdan artıq əşya götürə bilmərəm. Sonra əllərim əsə bilər. Uzun illərdir mən ağır götürmürəm və yaxud harasa tələsirəmsə, sonra bir müddət istirahət etməliyəm, sakitləşməliyəm. Tam sakit olduqdan sonra işə başlaya bilərəm. Əllərimizi nə qədər təmiz yusaq da, dəridə yağlar olur və dərinin özünəməxsusluğu belə ipəklə işləməyə mane ola bilər.

- **Dünyada sizdən başqa ipək üzərində rəsm çəkən varmı?**

- Bu bir ilkdir, rəssamlıqda yeni tərzdir. Bunun müəlliflik hüququnu da aldım. Həm ideya, həm də sənət olaraq bu mənə məxsusdur. Texni-

kasını bildiyim üçün rahat olsa da, tələblər çoxdur.

- Rəssamlığın bu tərzini biznesə çevirməyi düşünürsünüz mü? Çünki texnologiya nə qədər inkişaf etsə də, əl əməyi hər zaman qiymətli sayılıb.

- Bu biznes olaraq, pul qazanmaq baxımından sərfəli deyil. Məsələn, bir əl işini yüz manata istəyirlər, amma bu həmin əziyyətə verilən qiymətə dəymir. Belə bahalı işlərin alıcısı az olur.

- Əsərlərinizdə Quran ayələrinə tez-tez rast gəlinir. İnancılı olmağınızdan irəli gəlir?

- İnancılı insanam, Allaha inanıram. Bir insan və müsəlman olaraq dinə münasibətim təbii ki, yüksəkdir. İnsan öz dinini sevməyə bilməz. Amma burada ərəb əlifbasına olan marağım da xüsusi önəm daşıyır. Ərəb əlifbasının, ərəb hərflərinin görünüşü, estetik gözəlliyi diqqətimi çəkirdi. Ümumiyyətlə, abstrakt əsərlərlə yanaşı, kaligrafiya əsərləri də işləyirdim. İpək üzərinə ayələr, hədislər köçürmüşəm.

- Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğana ipək üzərində yazılmış "Qurani-Kərim" hədiyyə etməklə dünya mediasının da gündəmində oldunuz. Bu ideya ağlınıza haradan gəlmişdi?

- Bayaq da qeyd etdiyim kimi, əvvəllər tablo üzərində "Ayətül-kürsü" işləyirdim. Bu formada bir neçə rəsmim də var. Sonra "Qurani-Kərim"-i bütünlüklə ipək üzərinə çəkmək istədim, araşdırdım gördüm ki, dünyada belə bir iş yoxdur. Səhv etməmişəm, Suriyalı bir rəssam buna oxşar iş görüb, amma o ipək üzərində deyil. Bu işin çətin olduğunu bilirdim və anam mənə çox dəstək oldu. Bu iş düz 3 il davam etdi, o müddət ərzində demək olar ki, başqa bir işlə məşğul olmadım.

- Hansısa sahədə ilk olmaq necə hissidir?

- Çox qürurvericidir, əlbəttə. Heç vaxt özü ilə öyünən insan olmamışam. Amma burada təvazökarlıq etməyəcəm, çünki, bu, dünyada ilk

dəfə hazırlanıb. Təbii ki, ilkə imza atmaq çox gözəl duyğudur.

- Düşündünüz mü ki, birdən alınmasa, yarımçıq qalsa...

- Əvvəl çox tərəddüd etdim. Qərar verə bilmirdim. Əmin idim ki, məndən əvvəl heç kim bunu etməyib. Ancaq istər-istəməz məsuliyyətli işdir. Bir anlıq düşündüm ki, bunun öhdəsindən gələcəm. Anam mənim bütün sosial məsuliyyətdən uzaq qalmağıma yardımçı oldu. Diqqətimi yalnız bu işin üzərində topladım. Yarımçıq qalmasından, mənəvi itkidən çox ehtiyatlanırdım. Bilirsi-

“
İçimdə özümü
Türkiyəyə borclu hiss
edir və bu borcdan
necə çıxmaq olar deyə
düşünürdüm.”

niz ki, ipək kitabın eni 29, uzunluğu isə 33 santimetrə yaxındır. Kitabın ərsəyə gəlməsində 50 metrədən çox ipək parça istifadə olunub. Üç ilə başa gələn kitab ümumilikdə 614 səhifədən ibarətdir. Kitab həm Türkiyə, həm də Azərbaycanda yazılıb.

- Hədiyyənin ünvanı niyə məhz Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan oldu?

- Bu, əslində düşünülmüş bir hədiyyə deyildi. Yəni "Qurani-Kərim"-i işləməyə başlayanda məqsədli şəkildə hədiyyə edəcəm deyə düşünməmişdim. Amma Türkiyəyə təhsil almaq üçün gəldiyimdə mənim bütün maddi ehtiyaclarımı bu ölkə qarşılayıb. İçimdə özümü onlara borclu hiss edirdim və bu borcdan necə çıxmaq olar deyə düşünürdüm. Kitabı demək olar ki, yarılamişdım. Öz-özümə dedim ki, bu işimi yekunlaşdırım və minnətdarlıq əlaməti olaraq Türkiyə prezidentinə hədiyyə edim. Valideynlərim hər zaman deyir ki, yaxşılığı qarşılıqsız qoymaq olmaz. Beləliklə, müraciət etdim təhsil aldığım müəssisənin rəhbərliyinə. Onların köməkliyi ilə Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğana hədiyyə vermək istəyimi bildirildi və

Mərmərə Universitetinin 135-ci il dönümünə həsr olunmuş tədbirdə iştirak edərkən, məni kürsüyə çağır-dılar və bu hədiyyəni ona təqdim etdim.

- Türkiyə prezidenti hədiyyəni necə qarşıladı və onunla hansısa söhbətiniz oldumu?

- Hədiyyə onu çox təəccübləndirdi. Qürur hissi duyduğunu bildirdi. Mənə təşəkkür edərək, işlərimdə uğurlar arzuladı.

- Bu addımınızdan sonra xarici ölkələrdən iş təklifləri almırsınız mı?

- İş təklifi gəldi, amma qəbul etmədim. Çünki memarlıqla bağlı daha böyük ideyalarım var. Sərgi üçün müraciət edənlər də oldu. 2014-cü ildə Türkiyəyə təhsil almağa gələndə, özümə söz verdim ki, Azərbaycanın adını ucaltmaq üçün əlimdən gələni edəcəm. Harada olmağımdan asılı olma-yaraq azərbaycanlıyam. Vətənimə də hər yerdə layiqli şəkildə təmsil edəcəm...

- Səudiyyə Ərəbistanı Kralı ilə görüşünüz necə oldu?

- Azərbaycanda ilk dəfə kitabımın təqdimatını keçirdikdən sonra, Səudiyyə Ərəbistanın Azərbaycandakı səfiri mənimlə əlaqə saxladı. Düzdür, artıq mən Türkiyəyə qayıtmışdım. Lakin ölkəyə gəldiyimdə məni səfirliyə çağırıdılar və kral ailəsinin məni öz ölkələrinə dəvət etdiklərini dedilər.

“ Bizdə sənət
əlçatandır. Teatr,
tamaşa, sərgi
salonlarına biletlər
çox ucuzdur. Bundan
yararlanmaq
lazımdır. ”

Anamla birgə oraya səfər etdik. Həcc naziri bizi ailəsi ilə tanış etdi və bizimlə çox yaxından maraqlandı. Bizi Kəbənin örtüyü hazırlan-dığı fabrikaçı apardılar. Hətta mən özüm orada bir neçə tikiş də atdım. Mənim üçün çox maraqlı səfər idi. Hazırladığım “Qurani-Kərim”in bu-rada da kiçik bir videotəqdimatı oldu.

- “Qurani-Kərim”in hazırlanma-sında istifadə edilən ipəyi hansı ölkədən almışdınız? Ümumiyyətlə, materialları haradan əldə edirsiniz?

- İlk dəfə Yapon ipəyi ilə işə başladım, sonra digər ipəklərdən də istifadə etdim. Fərqli qiymətlərə olur. 10 dolardan başlayaraq. Hansı ölkəyə səfər edirəmsə ilk getdiyim yer ipək və boyalar satılan mağaza-lar olur. Bu kitabda istifadə etdiyim məhsulları, ipəyi Türkiyədən əldə

etmişdim. Kitabın yazılmasında da Türkiyədə nəşr olunan “Qurani-Kərim” nüsxələrindən istifadə etmişəm.

- Hazırda memarlıq üzrə təhsil alırsınız amma sizə uğur qazan-dıran ipək üzərində rəsm çəkmə bacarığınız olub. Bu sahə üzrə da-vamçılarınız olacaqmı?

- Artıq var. Hətta tələbələrimlə bir neçə dəfə sərgilərimiz də olub. İnsanlarda rəssamlığın bu növünə maraq yaranıb, adətən sərgilərdən sonra müraciət edənlər çox olur. Onu da qeyd edirəm ki, dünyanın hansı ölkəsində olursun, bizim sərgilər “İpəkdə yaşayan izlər” adı ilə təqdim olunur.

- Əsərləriniz zəhmətinə görə çox qiymətlidir. Bu onun maddi “yükü”ndə də özünü göstərirmi?

- Dəqiq sayını bilmirəm, amma indiyə qədər çox əsərimi satmışam. Qiymətlərə gəlincə, bu min manat-dan yüz min manata qədər ola bilər. Sərgi təbii ki, satış üçündür. Amma mən elə əsərlərim var ki, bilərəkdən onlara bəha qiymət qoyuram ki, alınmasın (gülür). Məsələn, anamın 55 illiyinə həsr elədiyim əsər var ki, ona görə milyonlar da versələr sat-maram. Məsələn, mənim bir əsərim var – “Yaranış”. İki tərəfli əsərdir. Bir tərəfdən baxanda ana bətnində uşaq görünür, digər tərəfdən bax-dıqda isə səcdədə olan adam görmək olur. Mənim tanınmağım-da o əsərin rolu böyükdür. Ona görə o əsərə çox böyük qiymət qoymuşam – 100 min dollar. Satıl-mamağını daha çox istəyirəm.

- Bu, qısqanclıqdır, yoxsa əsərdən doymadığınız anlamına gəlir?

- Xeyr. İstəyirəm həmin əsəri daha çox nümayiş etdirim, daha çox ölkələrdə sərgilənsin deyər. Satdıqdan sonra əsərlərimlə rast-laşanda canlı bir doğmamı gördü-yüm kimi qarşılayıram, görəndə görüşmək istəyirəm.

- Karyeranızı xarici ölkələrdə davam etdirmək şansınız olsa, həmişəlik gedərdinizmi?

- Hazırda təhsilim davam

edir. Diqqətimi çəkəcək xüsusi iş təklifləri də yoxdur. Bilmək olmaz, həyat sürprizlərlə doludur. Həm də Türkiyə mənim üçün xarici ölkə statusunda deyil. Burada özümü vətənimdəki kimi hiss edirəm. Gələcək üçün planlarımın gedişatını isə zaman göstərəcək.

- Bir dizaynerin turizmin inkişafı üçün edə biləcəyi əsas iş nə ola bilər? Hansı ki, bundan həm ölkəsi qazanacaq, həm o özü...

-İndi insanları təəcübləndirmək çox çətinidir. Yenilik etmək lazımdır. İstənilən yaradıcı insan işini mükəmməl şəkildə görərsə, ən əsası təkrarçılıq etməzsə tanınma şansı çoxalır. Sənət, idman, kino industriyası... Bunlarla həm özün qazana bilərsən, həm ölkəni qazandıra bilərsən. Əgər bir iş mənə estetik zövq vermirsə, mən onu iş saymıram. Tamaşaçı baxanda anlamasa belə xoş bir hiss keçirməlidir. Sənət

hamı üçündür, hamı baxdığından mənəvi qida almalıdır.

Mənim layihələrim var - turistlərin ən çox baş çəkdiyi yerlərdə qalereyaların quraşdırılması ilə bağlı. Götürək elə "Alov qüllələri" kompleksini və yaxud Qız Qalası abidəsini. Bütün turistlər bunları və digər brendləşmiş abidələrimizi görmək istəyir. Bunların maketinin olduğu qalereyalar yaratmaq istərdim.

Bizdə sənət əlçatandır. Teatr-lara, tamaşalara, sərgi salonlarına biletlər çox ucuzdur. Bundan yararlanmaq lazımdır. Çünki formalaşmağımızda ətraf mühitin, gördüklərimizin rolu böyükdür. Parklarda qalereyalar qurmaq və sənət abidələrini təqdim etməklə turist cəlb etmək olar. Bundan başqa, artıq brendləşmiş mağazalar ki var, onların binasını loqosu formasında tikmək maraqlı ola bilər. Bizdə menecerlik fəaliyyəti

xaricdəki kimi populyar olmadığı üçün sənət adamının mütləq savadlı olması lazımdır. İnsan istedadlı rəssam ola bilər, amma onun savadı yoxdursa, özünü təqdim etməkdə çətinliyi olacaq həmişə. Rəssam özü özünün həm də meneceri, sözcüsü, PR-sı olmalıdır.

- Xaricdən gələn qonaqlara və ya xaricə səfər etdiyimiz zaman sevə-sevə etdiyimiz hədiyyələrdən biri də Azərbaycan kələğayısıdır. Kələğayı ilə və ümumiyyətlə, parçadan hazırlanan milli hədiyyələrimizlə bağlı hansısa ideyalarınız ola bilərmi?

- Kələğayı artıq brendləşmiş məhsulumuz sayılır. Ona hər hansı müdaxilə etməyi düşünmürəm. Amma baş örtüyündə müəyyən yeniliklər etmişəm. Xüsusən də hicab geyinən xanımlarımız üçün müxtəlif formalı baş örtüyü kolleksiyam var.

- Məşğul olduğunuz sahənin gələcəyini necə görürsünüz, hansı istiqamətdə inkişaf etdirilməlidir? Azərbaycanda bununla bağlı müsbət təcrübələr varmı?

- Bizdə əl əməyi ilə bağlı istehsal zəifdir. Texnoloji yeniliklər, bazarların Çin istehsalı məhsulların

doldurması adamları həvəsdən salır və marağını azaldır. Bizdə ucuz işçi qüvvəsi də yoxdur, hamısı əl əməyidir və əziyyətlə başa gələn əl əməyini ucuz satmaq sərfəli deyil. Mənim bacım da təkəlduzla məşğuldur. O məndən fərqli olaraq ipək üzərində çəkmir, toxuyur. Amma heç vaxt əsərlərini satmır, çünki əziyyətinə dəymir.

- Hazırda fəaliyyətinizi memarlığa yönəltmişiniz, planlarınız nədir?

- Memarlıqla bağlı ideyalarım çoxdur və bu məni İstanbul gedəndən sonra daha çox cəlb etdi. İstanbul memarlığının tam mənası ilə oturduğu bir məkandır. Təvazökarlıqdan uzaq da olsa, düşünürəm ki, rəssamlıqda edə biləcəyimi etdim, indi isə memarlıqda hansısa yenilik etməliyəm.

Naibə Qurbanova

BİR KÜÇƏNİN SİRRİ – LAHIC

**SƏHƏRDİR. GÜNƏŞİN RƏNGİ SAPSARI. MƏMLƏKƏT BAHAR BAYRAMI
HAVASINDADIR. İL - CÜMHURİYYƏT İLİ, GÜN - NOVRUZ BAYRAMININ
SƏHƏRİ, MƏKAN - LAHIC KƏNDİ...**

Burada 98 il əvvəl "Əsrimizin Səyavuşu" yazılıb. Kitabı yazan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin lideri Məmməd Əmin Rəsulzadə Qırmızı Ordu Bakıya gələndən sonra təqiblərdən qaçaraq 6 ay Lahıcda gizlənib. Mənbələrdə yazılana görə, "qırmızı terror"dan qorxmayan yerli sakinlər cümhuriyyət liderinə çox böyük hörmət və ehtiram bəsləyirmiş.

"...yer mənə çox uyğun gəlmişdi. Lahıc dağlarının ən möhtəşəmi olan Nihala baxan gözəl mənzərəsi, Girdman çayının gecə ay işığında oxşayıcı axıntısı və yad gözündən uzaq olan kiçik bağçası ilə o, anda yaşadığım ruh halını kağız üzərinə tökmək üçün ən əlverişli şərtlərə malik idi" – yazır Rəsulzadə.

O evi tapmaq istədik. Amma illər o evə də, onu tanıyanların yad-daşına da elə bir dırmıq çəkib ki... Sonra öyrəndik ki, Rəsulzadə Lahıcda qaldığı 6 ay ərzində təxminən 14-15 ev dəyişib. Öndər onu qoruduğuna görə o mərd kəndlilərə - lahıclılara borclu olduğunu yazıb əsərində...

Lahıc sanki elə müdafiə olunmaq məqsədi ilə salınıb. Kəndə maraq yolundan başlayır. Sıldırım qayaların sinəsində çəkilən yolla

irəlilədikcə bir sual düşündürürdü - insan övladı sıldırım qayaları aşaraq niyə gözdən-könüldən uzaq bir yerdə məskən salmaq istəsin ki? Məlum, hündür hasarlar, qalalar və dağlar arxasındakı yaşayış məskənlərinin müdafiə olunmaq məqsədi daşıdığını tarix deyir. Və çətin keçilən yollarına rəğmən, bu illər ərzində kəndi tərk etməməyin özü də bir qəhrəmanlıq sayıla bilər. Bununla lahıclılar həm də Lahıcı qoruyub saxlaya biliblər.

Lahıca aparan yollarda, dağ yamacına səpələnmiş kiçik kəndlər var. Dərə boyunca açılan mənzərəyə doymaq olmur. Dar və dolanbaclı cığır Qəndoba gətirib çıxarır.

QƏNDOB KƏNDİ

Yol üstündəki kəndlərdən biridir. "Qənd" "şəkərli su" deməkdir. Cəmi 216 ev var. Kənd hər tərəfdən yaşıl meşə ilə örtülüb, ağacların arasından şiş qayalar görsənir. Kənd xiyarı və lobyası ilə məşhurdur. Kənddən keçərkən demək olar hər qapının ağzında yayda təzə-tər, qışda isə turşuya qoyulmuş məhsul görmək olar.

Buranın məşhur tərəvəzlərindən biri də lobyadır. Yayda və

payızda bitir. Təzə-tər lobyadan yemək bişirir, qovurmasını hazırlayır və həm də müxtəlif formalarda marinadlarını düzəldərək qışa saxlayırlar. "Hansı qarıya getsən, hansı qazanın qapağını qaldırsan içindən lobya çıxır" deyimi burada çox məşhurdur.

ASMA KÖRPÜ VƏ GİRDMANÇAY

İşi olan və olmayan hər kəsin yolda ayaq saxlayıb, mütləq üstündən keçdiyi məşhur körpüdür. İş orasındadır ki, bu dərə boyunca axan Girdmançay çox dəli çaydır. Yazda və payızda məcrasına sığmayan Girdman çayının şaqqıltısından qulaq tutulur. Bir az yağıntı düşən kimi, coşub daşır və qarşısına çıxan hər şeyi yuyur, dağıdır. Heç bir körpüyə ram olmayan bu çayın yeganə çarəsi asma körpüdür. Yüzlərlə körpü dağıldıqdan sonra, nəhayət çox yüksək olan bu asma dəmir körpü inşa edilib. Ekstrim, adrenalin həvəskarları üçün əla əyləncədir.

NAMAZGAH

Vaxtilə buradan keçən karvanların dayanacağı olub. Burada namazlarını qılıb, yemək yeyib, dincəlib yollarına davam edəblər. Çünki bu

ərazi dar dağ yollarında ən geniş sahəsi olan tək yerdir. Namazgah mineral süfrə suyu ilə məşhurdur. Burada qurudulmuş bitkilər satırlar. Ətraf dağ və meşədə bitən nə qədər çiçək varsa, hamısını toplayıb, qurudur və satırlar. Kəklikotu,

LAHIC

Yaxın kəndləri keçib, gəldik çatdıq Lahıca. Bakıdan 180 km şimal-qərbdə, rayon mərkəzindən 37 km şərqdə, Böyük Qafqazın ətəyində, Girdmançayın sol sahilində, oke-

yovşan, yarpız, itburnu, bənövşə, çobanyastığı... nə axtarsanız var. Bunların hamısı müalicə məqsədilə istifadə edilir. Hansı çiçəyin nəyə faydalı olduğunu yerlilər çox yaxşı bilirlər. Bu qədər gül-çiçəyin bitdiyi yerin balı da adi məhsul deyil. Xalis Lahic balı almaq istəyənlər burada kılara güvənə bilirlər. Kilosu ən az 25 manatdan başlayır.

an səviyyəsindən 1100-1200 metr yüksəklikdə yerləşən kənd yamada salınıb. Lahic aşırımı möhtəşəm Niyaldağ silsiləsinin suayırıcındadır. Hündürlüyü təqribən 1700 metrdir, dar və çətin keçiləndir. Yollar təhlükəli olsa da, il boyunca buraya avtomobillə getmək olur. Hətta şaxtalı qışda da. Qayalardan qopan daş parçaları yuvarlana-yuvarla-

na düz adamın üstünə gəlir. Bu mənzərə isə əsl adrenalindir. Burada günün istənilən saatında yolu daşlardan təmizləyən nəzarətçilərə rast gəlmək olar.

Qayalardan 7 dağ arxasında salınmış Lahıcda bütün Şərq şəhərlərindəki ənənələrə xas bir cəhət var. Tarixən burada 7 dağ əhatəsində 7 məhəllə, 7 bulaq, 7 məscid, 7 hamam olub. Lahıcda hər şey 7 rəqəmi ilə bağlıdır.

NIYAL DAĞ

Lahıcın gözəlliklərindən, atributlarından biri də Niyal dağıdır. Niyal dağı dəvə belinə oxşar 9 yaldan ibarətdir. Bu yal silsiləsi dəvə karvanını xatırladır. Kənd ətrafında çay dərələri boyu at gəzintisi etmək olar. Həmin gəzinti zamanı bəzi təbii-tarixi abidələrlə qarşılaşmaq olar. Turistlər üçün yaddaqalan məqamlardan biri də məhz atla gəzintidir.

GİRDMAN QALASI

VII əsrdə Girdman dövlətinin mərkəzi, indiki Lahıc qəsəbəsinin olduğu zamanlarda qalanın əsası qoyulub. Mərkəzdən 37 km şərqdə, Girdman çayının sol sahilində yerləşən bu abidə qədim Albaniyanın alınmaz qalalarından olub. Bununla bağlı tarixi mənbələrdə geniş məlumatlar var.

LAHIC DİLİ

Lahıcda hər kəs öz ana dilində - lahıc dilində danışır. Erkən orta əsrlərdə indiki Lahıc ərazisində müxtəlif tayfalar məskunlaşıb. Bunların içərisində iran dilli tayfalar üstünlük təşkil edirdi. Əlbəttə bura gələn həmin adamların dili yerlilərin dilinə təsir etməyə bilməzdi. Lahıc İranın Lahıcın əyalətindən Azərbaycana gəlib məskunlaşmış bir toplumun yaşadığı ərazi olub. Lahıclılar İranda çox məhdud, şimali Azərbaycanda isə geniş coğrafiyada məskunlaşıb. Lahıc sakinləri də eynən Azərbaycandakı bəzi dağlı etnik qruplar kimi özlərinə məxsus dildə danışirlər. Bu nə fars, nə tat, nə də talış dilidir. Bu, lahıc di-

lidir. Yerli leksikondakı sözlərin yalnız bir hissəsi fars kəlimələrinə uyğun gəlir. Burada hər kəs lahıc dili ilə yanaşı, Azərbaycan dilini də bilir.

LAHIC DÖVLƏT TARIX MEMARLIQ QORUĞU

Qoruq 1980-ci ildə yaradılıb. 80 hektar sahəsi olan qoruq ərazisində 93 ədəd tikili tarix və mədəniyyət abidəsi mühafizə olunur ki, bunlardan 71-i şəxsi yaşayış evləri, 22-i isə müxtəlif təyinatlı tikililərdir. Şahdağ Milli Parkının hissəsi sayılan qoruq açıq hava altında muzeyi xatırladır. Lahıc muzeyi 1914-cü ildə tikilən Ağolu məscidində 1985-ci ildən fəaliyyət göstərir.

AĞOLU MƏSCİDİ

Lahıc qəsəbəsinin Ağolu məhəlləsində yerləşir. Hicri-qəməri ilə 1332-ci ildə inşa edilib. Sovet dövründə anbar kimi istifadə edilsə də, 1987-ci ildə bərpa edilərək muzey kimi istifadəyə verilib. Turistlərin ən çox baş çəkdiyi yerlərdəndir.

TURİZM

Tarixi, əhalişi, ərazisi öz yerində, Lahıcı məşhur edən turizm potensialıdır.

Kəndin girişindəki "Welcome to Lahic" yazısını görən kimi hər şey aydın olur. Bura turistlərə ilin bütün fəsillərində xidmət edir. Kəndə daxil olan kimi turizm informasiya bürosunun əməkdaşı xidmətləri – kirayəlik evlər, ta-

rix abidələr, gəzintilər haqqında bütün məlumatı toplamaq və bələdçi təklif edir. Kəndə kənar avtomobillərin girişi qadağandır, burada yalnız sakinlər avtomobillə hərəkət edə bilər. Lahıc ətrafı turlara qatılmağa dəyər. 1505 metr yüksəklikdə, Peştər çayı, Peştər dəryası boyunca üzü dağlara və meşə istiqamətində mükəmməl mənzərə, panoram, bulaqlar və yol boyunca müxtəlif yerdə və yüksəklikdə şəlalələr var. Ən yaxını 2 km məsafədədir.

AĞSAQQALLAR ŞURASI

Lahıca gələn bütün qonaqları onlar qarşılayır. Bunlar saçı-saqqalı ağarmış, zəhmli Lahıc sakinləridir. Kəndin girişindəki skamyada oturlar. Bir növ informasiya xidməti göstərir, qonaqların bütün suallarına məmnuniyyətlə cavab verirlər. Onlar küçədə davranış qaydaları barədə ətrafdakıları məlumatlandırır, siqaret çəkmək qadağası, tarixi binalara həssas yanaşma xəbərdarlığı edirlər.

MEMARLIĞI

Qəsəbə kiçik Lülü çayı vasitəsilə iki hissəyə bölünür. Böyük olan cənub tərəf Lahıc, kiçik olan şimal tərəf isə Aragird (Ərəgit) adlanır. Burada küçələr genişliyi, bağ-bostanların çoxluğu ilə seçilir. Qəsəbədə Zəvəro, Muradan, Ağalı, Bədəvan və Piştə məhəllələri var. Hər məhəllənin öz küçəsi, dalanı, bulağı, dəyirmanı, hamamı, məscid və mədrəsəsi var. Bayaq qeyd etdiyimi

kimi, Lahıc 7 dağın əhatəsindədir. 7 məhəlləsi, 7 bulağı, 7 məscidi, 700 evi, 7 mədrəsəsi, 7 mollaxanası, 7 hamamı var.

Lahıcın küçələrinə yağış və qar yağanda torpaq döşəməni yuyub aparmasın deyə başdan ayağa daş döşənib. İkimərtəbəli evlərin hamısı çay daşından tikilib. Hər 60-70 santimetrdən bir bu daşların arasına ağacdan hörülmüş kətil, pəncərələrə bəzəkli dəmir barmaqlıqlar vurulub. Qədim taxta qapılarda qapını döymək üçün dəmir döyəclər var.

Lahıcda ki ən məşhur ev Hacı-nın evidir. Bu tarixi abidə 72 otaqlıdır. Uzaqdan diqqət çəkir. Amma dərəcəyə yaxın olduğundan qismən ovulub. Ümumiyyətlə, Lahıc yağışlılar səbəbindən yox olmaq təhlükəsi ilə üz-üzədir.

Bütün məhəllələrdə su bulaqları var. Hər kəs mis səhənglərdə

evlərinə su daşıyır. Lahıc sakinlərinin fəxrlə bəhs etdiyi kanalizasiya sistemi IX əsrdə qurulsa da, burada çirkəli suları haraya apardığını bu günə qədər də bilən yoxdur.

Əvvəllər sayı çox olan hamamlardan müasir dövrə sadəcə ikisi qalıb çıxıb. Onlardan biri XIX əsrə aid Hacı Molla Hüseyn hamamıdır. Odunla qızdırılan hamamın içərişi yarıqaranlıq olur. Burada bir qayda olaraq tək günlərdə kişilər, cüt günlərdə xanımlar çimirlər. Hamam demək olar heç vaxt boş olmur.

İNKİŞAF

Regionların sosial-iqtisadi inkişafı və turizm potensialından daha səmərəli istifadə olunması istiqamətində aparılan islahatlar Lahıcın həyatında da özünü göstərir. Kəndə təbii qaz çəkilir. Burada 510 evin qazlaşdırılması üçün

iş gedir. Yolboyu qaz kəmərlərinin keçəcəyi qayalıq ərazilərin çapılması, borular çəkilməsini görmək olar. Qazlaşdırma işlərinin bu ilin may ayının sonlarına kimi başa çatdırılması planlaşdırılıb. Lahıclılar bunun kəndin təbiətinə də faydalı olacağını deyirlər. Onlar təbii qaz olmadığına görə yanacaq kimi meşələrdən istifadə edirlər.

BÖYÜK LAHIC

Kəndin əsas mərkəzi küçəsinə Böyük küçə və ya Bazar küçəsi deyirlər. Bura sənətkarlar məhəlləsi kimi məşhurdur. Bütün misgərlərin demək olar hamısı bu küçədə yerləşirlər. Emalatxana və mağaza vitrinləri eyni yerdədir. Lahıca gələn bütün qonaqlar burada gəzərkən Bazar küçəsindən mütləq keçir, dükənləri, sənətkarları, onların çalışmasını, işlərini izləmək imkanı tapır, alış-veriş edirlər. Burada həmçinin Lahıc dağlarından yığılan müalicəvi bitkilər – kəklikotu, itburnu, səhləbotu, pişikotu və sair ətirli otlar almaq olar. Bu otların 50 qramı təxminən 1 manat civarındadır. Lahıclılar yaxşı tacir olmaları ilə də fəxrlə danışırlar.

SƏNƏTKARLIQ

Qədim sənətkarlıq mərkəzində nalbəndlər, xalçaçılıq, dəmirçilik, toxuculuq, qalayçılıq da indiyə qədər yaşayan sənətlərdir. XIX əsrin ortalarında Lahıcda 200-dən artıq sənətkar emalatxanaları fəaliyyət göstərirdi. Burada 127 növ peşə istiqamətləri olub.

Misgərlik

Lahıc sakinlərinin çörək ağac-cı misgərlik olub. Bu da təbiidir. Əvvəllər mis qablar məişətin vazkeçilməz parçası idi. İndi məişətdə istifadə edilmədiyindən misdən daha çox suvenir əşya hazırlayırlar. XIX əsrdə Lahıcda 60-dan artıq misgər olub.

Ən qədim əl sənətlərindən olan misgərlik ailədən ailəyə ötürülür və əsla unudulmur. Odur ki, bəzən kənardan birisi uşağını gətirib bu ustalara deyəndə ki, bir il yanınızda qalıb sənəti öyrənsin, lahıclı misgərlər gülürlər. Çünki onlara

görə, bu işi görmək üçün bir insan mis qoxusuyla böyüməli, dəzgahın ətrafında tərbiyə olunmalıdır. XVIII-XIX əsrlərdə misgərlik və silah istehsalat mərkəzlərindən olan Lahıca misəritmə ocaqları hələ də durur. Yerli ustaların düzəltdikləri əl işləri Orta Asiya, Dağıstan, Gürcüstan, İran, Türkiyə və digər yerlərdə tanınıb. 1717-1718-ci illərdə lahıclı usta Nəcəfqulunun düzəltdiyi səmovarlar indi də dillə deyilir.

Bura hər mənada tamamilə fərqli duyğular yaşadan yerdir. Evlərin həyatında təndirxana var. Səhər saat 7-də Lahıca küçələrində evlərin darvazası qarşısında isti təndir çörəyi almaq olar.

Kənddə qoyun və keçi pendiri çox məşhurdur. Bunun sirri südverən heyvanların Lahıca dağlarında ətrili otlarla qidalanmasıdır. Burada yediyindən geydiyinə qədər hər şeydən kəndin ovqatı tökülür.

LAHIC DOLMASI

Lahıcın məşhur təamlarından biri də Lahıca dolmasıdır. Dolma heyvanın təzə yarpaqlarından hazırlanır. Qoyun əti, düyü, soğan, sarıkök, istiot, duz, nanə - bunların hamısı birlikdə taxtanın üstündə dəhrə ilə döyülür. Daha sonra heyvə yarpaqlarına bükülür. Bu dolma digər bütün dolmalardan öz quruluşuna, bükülüşünə görə tamamilə fərqlənir. Belə ki, ət yarpaqlardan daşıra qəna çıxır, uzunsov olur. Ovucun içərisində yağrulur və səliqə ilə qazana düzülür. Bol

miqdarda su tökülür və təxminən bir saat bişir. Lahıca dolmasını fərqli edən başqa xüsusiyyəti bişincə sulu servis edilməsidir. Yəni dolmanı qaşıqla yeyirlər. Servisdə qatıq ikrəm edilir.

Bu başqa xalqlar tərəfindən oğurlanması mümkün olmayan dolmadır. Lahıclılar belə deyir.

MİLLİ GEYİM

Lahıca gəlib milli geyimlərdə şəkil çəkdirməmək oradan əliboş qayıtmaq kimidir. Yerli və xarici turistlərin ən çox sevdiyi milli geyimdə şəkil çəkdirməkdir. Qiymətlər hamı üçün münasibdir. Bir manat geyim üçün kirayə haqqı, bir manat da fotoya verməklə Lahıca səfərini daha da yaddaqalan etmək olar.

TURİSTLƏR

Lahıca ölkədaxilində qrup şəklində gəlmək daha sərfəlidir. Səfərin qiyməti adambaşına təxminən 30 manatdır. Qiymətə qidalanma, ekskursiya, nəqliyyat xərci daxildir. Kənd ağsaqqalları gün ərzində 800-1000 arası turistin gəldiyini deyir. Türkiyə, İran, Rusiya, Avropa ölkələrindən gələnlərlə yanaşı Lahıca yerli turistlərin də maraq göstərdiyi məkandır.

Yolboyu iki turistin veloipedlə Lahıca doğru üz tutması diqqətimizi çəkmişdi. Ağır yükləri uzaqdan gəldiklərinə işarə edirdi.

Tanış olduq. Lara Valensa və Mariusz Jastrebski dostdurlar. Polşa-

nın tarixi mərkəzi olan Krakovdan gəliblər. Uzun yola velosipedlə çıxan dostlar havanın xoş keçməsinin onların işini asanlaşdırdığını deyir. Mariusz Lahıca səfər etmələrindən danışdı. Niyə məhz Lahıca?

"Biz ikimiz də uzun illərdir özünəməxsus adətləri olan, özəlliklərini qoruyub saxlayan kəndlərə səhayət edirik. Və çalışırıq ki, o məkanlarda hansısa əlamətdar günlərdə olaq. Budəfəki səfərimizi də bayram günlərinə görə planlaşdırdıq. Lahıca unikallığına, etnosu görə gəldik. Maraqlıdır, necə ola bilər ki, dağlar qoynunda belə bir kənd indiyədək dilini, adətini qoruyub saxlaya bilib. İndiyə qədər xeyli tarixi kənddə olmuşuq. Lahıca Dağıstandakı Quruş kəndi, Estoniyadakı Pulli qəsəbəsi ilə müqayisə edərdim" - deyir Mariusz.

Polşalı turistlərin ən çox bəyəndiyi Lahıca dağlarında bitən otlardan dəmlənən çaydır: "Möhtəşəm dadı var bu içkinin. Bu qədər təbiiliyin bir arada olmasını ilk dəfədir yaşayıram. Bütün otlardan qəribə xoşagələn qoxu gəlir. Lahıca sevimli edən təbiəti ilə yaşayışı arasındakı uyğunluqdur".

Lahıca fərqlidir, özünəməxsusdur. Başından ayağına, daşından divarına qədər təbiidir. Rəvayətə görə, kənddəki yeddi bulağın hamısından su içənin yenidən Lahıca görmək qisməti var. Rəvayəti gerçək edib, bulaqlardan su içdik. Yenidən Lahıca getmək üçün...

Naibə Qurbanova
Bakı-İsmayilli-Lahıca-Bakı

TÜRKİYƏNİN COCUQ MƏRCANLI LAYİHƏSİNƏ HƏR CÜR DƏSTƏK GÖSTƏRİLƏCƏK

“Azərbaycan qardaş Türkiyənin Cocuq Mərcanlı kəndində birgə layihə həyata keçirmək təşəbbüsünü bəyanir və layihənin reallaşdırılmasına hər cür dəstək göstərməyə hazırdır”.

Bu barədə fevralın 14-də iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayevin Türkiyənin Azərbaycandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Erkan Özoralla görüşündə bildirilib.

Görüşdə Türkiyə tərəfi arıçılıq, heyvandarlıq, kiçik istixana təsərrüfatı və suvenir istehsalı sahələrini əhatə edən layihə barədə məlumat verib.

Azərbaycanla birgə həyata keçiriləcək layihəyə uyğun olaraq, Cocuq Mərcanlıda 15 ailə üçün arıçılıq təsərrüfatı yaradılacaq və lazımi avadanlıqlarla təchiz ediləcək. Layihə çərçivəsində həmçinin, 150 başlıq südçülük təsərrüfatının yaradılması da nəzərdə tutulur.

Bundan başqa, layihəyə əsasən, Cocuq Mərcanlıda 15 kiçik həcmli istixana qurulacaq və damcı suvarma sistemləri ilə təmin ediləcək, toxum, ştil və s. alınmasında dəstək göstəriləcək, ailələrə təlimlər keçiriləcək. İstixana təsərrüfatlarında kənd əhalisinin məşğulluğu təmin olunacaq, kənd əhalisinin bir sıra tərəvəz məhsullarına olan ehtiyacı yerli imkanlar hesabına ödəniləcək. Layihə çərçivəsində suvenir istehsalı təşkil olunacaq ki, burada keramika və müxtəlif oyuncaqlar hazırlanacaq.

Layihənin reallaşdırılması nəticəsində istehsal olunan bütün məhsullar “Cocuq Mərcanlı” loqosu ilə satışa çıxarılacaq.

Ş. Mustafayev Azərbaycan Prezidentinin yeni həyat bəxş etdiyi Cocuq Mərcanlıya göstərilən diqqətə görə Türkiyə tərəfinə minnətdarlıq edib və layihənin Cocuq Mərcanlının inkişafında, kənd sakinlərinin məşğulluğunun təmin edilməsində və sosial rifahının yaxşılaşdırılmasında əhəmiyyətli olacağını, Azərbaycan tərəfindən layihəyə hər cür dəstək göstəriləcəyini vurğulayıb.

Görüşdə TÜİB sədri Hüseyin Böyükfırat da iştirak edib.

«DÜNYAGÖZ BAKI»NIN NAILİYYƏTLƏRİ TÜRKİYƏ MƏDİASINDA İŞIQLANDIRILIB

“Tanımadığım insanlar yaxşıliq mələklərim oldu”, - Günel Qarayeva“

Çətinliyi və təhlükəli olmasına görə olduqca böyük təcrübə və diqqətli komanda işi tələb edən, Dünyagöz Bakı xəstəxanasının Baş həkimi Professor Dilavər Erşanlı tərəfindən Azərbaycanda icra olunan körpə Cansunun əməliyyatı xəbəri Türkiyənin məşhur «Sabah» qəzetində yer alıb.

900 qram çəki ilə doğulmuş, beyin qanaması keçirmiş, uzun müddət küvezdə qalan körpənin ailəsinə müalicə üçün Türkiyəyə müraciət edilməsi tövsiyə edilir. Azərbaycanda Dünyagöz Bakı xəstəxanasının açılması və bu əməliyyatı icra edə biləcək komanda və müasir cihazların olması pasiyentin Bakıda müayinə və müalicə olmasına ümid verir. Dünyagöz Bakı xəstəxanasında icra olunmuş ROP (yarımçıqdoğulmuşların retinopatiyası) müayinəsi və təcili əməliyyata alınması pasiyentin görmə qabiliyyətinin bərpası ilə nəticələnmişdir.

Bir gözü anadangəlmə görməyən digər gözü, sadəcə, 1% görən anadangəlmə mikroftalmiya diaqnozlu 33 yaşlı Günel Qarayeva son ümidi Dünyagöz Bakı xəstəxanasına müraciət edir. Anadangəlmə mikroftalmiya diaqnozlu Günel Qarayevanın görmə funksiyasının bərpası ilə nəticələnən əməliyyatı Dünyagöz Bakı xəstəxanasının Professoru Dilavər Erşanlı icra edir. Günelin, sadəcə, 1% görən bir gözünün görmə dərəcəsinin 10%-ə çıxması bugün Günelin sərbəst hərəkəti, telefondan istifadəsi Dünyagöz xəstəxanasının nailiyyətlərindəndir.

BİZNES

AZƏRBAYCANDA BİZNES QAYDALARI DƏYİŞİR – MƏCƏLLƏDƏ YENİLİKLƏR

Azərbaycanda rəhbərlik etdiyi şirkəti zərərə salan, səhmdarlara zərər vuran və digər pozuntulara yol verən şirkət, müəssisə və təşkilat rəhbərlərini xoşagəlməz yeniliklər gözləyir.

FED.az xəbər verir ki, kiçik investorların hüquqlarının qorunması üçün qanunvericiliyə yeni dəyişikliklərin edilməsi planlaşdırılır.

Bundan başqa, dəyişikliklərdə şirkətlərin alqı-satqısı zamanı fırıldaq və qəsdən aşağı qiymətə satma, qiymət manipulyasiyalarının qarşısının alınması ilə bağlı da ciddi yeniliklər nəzərdə tutulur.

Xatırladaq ki, indiyədək aparılan dəyişikliklər nəticəsində kiçik səhmdarların hüquqlarının qorunması və manipulyasiyaların qarşısının alınması ilə bağlı bəzi yeniliklər edilib.

Bunlar aşağıdakılardır:

- səhmdarların təmin olunmuş iddialarına görə icraçı direktor cərimələnə, həbs edilə yaxud

vəzifəsindən kənarlaşdırıla bilər;

- səhmdarın müvəffəqiyyətli iddiası nəticəsində məhkəmə əməliyyatı (əqdi) ləğv edə bilər;

- məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin (MMC) aktivlərinin 51 faizinin satıldığı zaman cəmiyyətin iştirakçılarının razılığı tələb olunur;

- səhmdar cəmiyyətinin iştirakçısı payını satdığı halda ilk öncə mövcud iştirakçılara təklif etməlidir;

- səhmdar cəmiyyətinin 50 faiz iştirak payını alan potensial alıcı tərəfindən, digər səhmdarlara təklif edilməlidir;

- Məhdud məsuliyyətli cəmiyyətin mənfəəti qanunla müəyyən olunmuş vaxt aralığında bölüşdürülməlidir;

- İştirak payının 5 faizini təşkil edən səhmdar cəmiyyətinin iştirakçıları gündəliyə yeni müzakirə mövzularını əlavə edə bilərlər.

Yaxın vaxtlarda isə qanunvericiliyə daha yeni əlavələr ediləcək. Bunlar aşağıdakılardır:

- Səhmdarlar həyata keçirilən əməliyyatlar nəticəsində alıcıya vurulan zərərə görə marağı olan **direktoru** məsuliyyətə cəlb edə bilərlər;

- Səhmdarlar həyata keçirilən əməliyyatlar nəticəsində alıcıya vurulan zərərə görə **digər direktorları** məsuliyyətə cəlb edə bilərlər;

- İcraçı direktor **səhmdarların təmin olunmuş iddialarına görə** cərimələnə, həbs edilə, yaxud vəzifəsindən kənarlaşdırıla bilər;

- Səhmdarın müvəffəqiyyətli iddiası nəticəsində məhkəmə, **əməliyyatı (əqdi) ləğv edə bilər**;

- Menecerlərə verilən **ödənişlər** açıqlanmalıdır;

- Səhmdar cəmiyyətinin iştirakçısı payını satdığı halda **ilk öncə mövcud iştirakçılara** təklif etməlidir;

- Səhmdar cəmiyyətinin 50 faiz iştirak payını alan potensial alıcı tərəfindən **digər səhmdarlara** tender elan edilməlidir;

- Cəmiyyətin direktorlar şurası **yalnız direktorlar şurasının üzvlərindən ibarət** audit komitəsini ehtiva etməlidir.

Göründüyü kimi, yaxın vaxtlardan etibarən Azərbaycanda şirkətlərin alqı-satqısında maraqlı və sərt qaydalar qüvvəyə minəcək.

Mülki Məcəlləyə gözlənilən dəyişikliklərə əsasən, şirkətin səhmdarları öz səhmlərini satarkən ilk növbədə bunu mövcud səhmdarlara təklif etməli olacaqlar. Yalnız onların təklifə razılaşmadığı təqdirdə səhm digər alıcılara satıla bilər. İndiyədək isə bu qayda yalnız qapalı səhmdar cəmiyyətlərdə işləyirdi, Açıq Səhmdar Cəmiyyətlərdə səhmdarların alıcı seçmək sərbəstliyi vardı.

Bundan başqa, şirkətdən pay almaq prosesi də dəyişir. Belə ki, bundan sonra alıcı tərəf şirkətin səhmini istədiyi səhmdardan deyil, ən yaxşı qiymət təklif edən səhmdardan almalı olacaq. Dəyişikliyə görə, səhmdar cəmiyyətinin 50 faiz iştirak payını alan potensial alıcı digər səhmdarlara tender elan etməlidir. Tenderdə ən yaxşı təklifi kim verərsə, alıcı məhz həmin səhmdarın səhmlərini almalı olacaq.

BİZNES TARİXİ

**TÜRKİYƏDƏ NƏSİLDƏN NƏSİLƏ
KEÇƏN AİLƏ ŞİRKƏTLƏRİ...**

Türk iqtisadiyyatında sayı az da olsa, Osmanlı İmperatorluğu dövründə qurulmuş və Türkiyə Cümhuriyyətinin quruluşuna şahidlik etmiş şirkətlər var. İqtisadi həyatda hər il minlərlə şirkət qurulur, minlərlə şirkət də müxtəlif səbəblərlə iflas edir. Bəzi markalar isə əsrlərə meydan oxuyur. İndi Türkiyədə təxminən 3 milyon şirkət (anonim və limited də daxil olmaqla) var. Bu şirkətlərin yüzə 85-i 1996-cı ildən sonra, 65%-i isə 2000-ci ildən sonra qurulub.

BİRİNCİ NƏSİL QURAR, İKİNCİ İDARƏ EDƏR, ÜÇÜNCÜ NƏSİL BATIRAR...

"Birinci nəsil qurar, ikinci qurşaq idarə, üçüncü nəsil də batırır" sözünün tez-tez istifadə edildiyi Türk iqtisadiyyatında bir ailə şirkətinin ortalama ömrü 25 ildir. Türkiyənin ən köhnə markalarının əhəmiyyətli hissəsi qida sektorunda fəaliyyət göstərir. Türkiyədə 100-cü ilini keçən şirkət sayının az olmasının əsas səbəblərindən biri Osmanlıdan Türkiyə Cümhuriyyətinə keçid prosesində mövcud şirkətlərin çoxunun fəaliyyətini da-

yandırmasıdır.

AİLƏMİN ŞİRKƏTİ – NECƏ QURULUR?

Mövcud «ailə şirkəti necə qurulur?» sualıyla başlayaq.

Əvvəla qeyd edək ki, şirkətin adı ilə ailənin adı və prestiji birgə gəlir. Dünyada və ölkəmizdə mövcud şirkətlərin əksəriyyətini də ailə şirkətləri təşkil edir. Bu vəziyyət, ailə şirkətlərinin getdikcə daha çox yayılmasına, məşhurlaşmasına və diqqət mərkəzinə çıxmasına səbəb olur. Çünki sürətlə dəyişən dünyamızda bazarlar köhnə klassik quruluşunu itirərkən, istehsal formaları da sürətlə dəyişir. Bunlara paralel olaraq pulun qazanılması, qorunması və investisiyaya çevrilməsi prosesi də getdikcə daha kompleks bir hal almaqdadır.

Nəzərə alanda ki, hazırda məlumat tutanı istənilən şəxsə zərbə vura bilər, ailə şirkətlərinin işlərinin o qədər də asan olmadığı aydın olur. Məhz bunun nəticəsidir ki, araşdırmalara görə, qurulan hər 100 ailə şirkətinin təxminən 80-i dağılır və yox olur.

DUYGULARLA BİZNESİN BİRLƏŞDİYİ YER

Ailə şirkətlərindəki çətinliklərin təmə-

**"BİRİNCİ NƏSİL QURAR,
İKİNCİ QURŞAQ İDARƏ,
ÜÇÜNCÜ NƏSİL DA
BATIRIR" SÖZÜNÜN TEZ-
TEZ İSTİFADƏ EDİLDİYİ
TÜRKİYƏ İQTİSADİYYATIN-
DA BİR AİLƏ ŞİRKƏTİNİN
ORTALAMA ÖMRÜ 25
İLDİR.**

lində duran əsas səbəb odur ki, ailə - dəyərlərin, duyğuların hakim olduğu bir yerdir. Şirkətdə isə əksinə, duyğular deyil, məntiq və qaydalar hakimdir. Buna görə də, ailə ilə şirkətin birləşməsi, yəni ailənin bir şirkət qurması, duyğularla məntiqin sıx ünsiyyətini tələb edir.

Hərçənd, biznesin sahibi ailə olduğu üçün, bir çox təşkilatda biznes ailənin qaydaları ilə idarə edilir. Yəni ailə hakimdir və verilən qərarlarda duyğular, ailənin dəyərləri, gözləntiləri, istəkləri ciddi rol oynayır.

Ailə, sanki təşkilatın üst təyin edici orqanı, müdiri mövqeyindədir. Bir çox təşkilatda isə əksinə, idarəçilər daha öndədir və nisbətən daha səlahiyyətli. Bu vəziyyətdə şirkət duyğularla deyil, qaydalar, obyektivlik və məntiqlə idarə edilir.

AİLƏNİN BAŞÇISI, ŞİRKƏTİN DƏ BAŞÇISIDIRMI?

Ailə şirkətlərində üst səviyyə,

rəhbərlik ailə üzvlərindən təyin edilir. Bu mühüm şərtədir və biznesi qorumaq məqsədi daşıyır. Məsələn, rəhbərliyə ailədən kənar şəxs gətirilərsə bu hal ailə içərisində ciddi problemlər yarada bilər. Ona görə də, ailə şirkətlərində payçılar övladlarının gələcəyini qərantıya altına almağa çalışır və hissə faizlərini öz adlarına rəsmiləşdirirlər.

Ailə şirkəti danışmanı, vəkil Hakan Aydoğan deyir ki, ailə şirkəti sadəcə atadan oğula davam edən şirkətlər deyil. Onlar yaxın qohumlar, o cümlədən qudalar arasında da qurula bilər. Amma atadan övladlara keçən ailə şirkətləri övladlar arasında tam bölünür. Əgər ata vəfat etməzdən əvvəl hansısa övladına xüsusi əmlak və ya hissə bağışlamayıbsa, o zaman şirkət faizlərlə hissələrə bölünür. Atanın vəsiyyəti və ya tövsiyyəsi əsasında şirkətə yönəticisi seçilməyibsə bu ya müddətli liderlik olur, ya da ailə üzvləri arasından səsvermə yolu ilə idarəçi seçilir.

AİLƏ ŞİRKƏTLƏRİNİN QURULUŞUNA BİR DAHA BAXAQ

❶ Ailə başçısı şirkətin çox hissəsini özündə saxlayır, daha az hissələr isə qardaşlar, onların övladları və xanımları (və ya yeznə) arasında bölünür.

❷ İki qardaş hissələrini birləşdirər, stajeri ortaqlıq edə bilərlər. Bununla da ailə üzvlərinin digər üzvlərinə (xüsusilə də yeznə və ya gəlinə) söz haqqı vermirlər.

❸ Ailə başçısı dünyasını dəyişdikdə isə birləşmiş böyük hissədarlar şirkətdə söz sahibi olurlar.

Ailə şirkətlərinin əksəriyyəti bu prinsiplərlə işləyir. Türkiyədəki şirkətlərin 95%-i, Avropada isə 70%-i ailə şirkətləridir. Dünyada uğurlu ailə şirkətləri nümunələri çoxdur. "Ford", "Levis", "Michelin", Türkiyədə isə "Koç", "Sabancı", "Bayraktar", «Dogan», «Ülker» və s. kimi böyük və uğurla davam edən ailə şirkətləri var. Amma təəssüf ki, ailə şirkətlərinin çoxu 1-ci nəsildə qurulur, 2 nəsildə isə tədricən yox olur. Üçüncü nəsili yaşayan şirkətlər çox azdır.

Bəs ailə şirkətlərinin dağılmasının səbəbi nədir?

Ailə şirkətləri araşdırmaçısı R. Soyulu deyir ki, çox zaman ailə böyüyü qurduğu şirkəti üzərində saxlayır və onu qurumsallaşdırmır. Nəticədə şirkət korporativ qaydalarla deyil, sadəcə rəhbərin istəyi ilə idarə edilir.

Məsələn, peşəkarlıqdan uzaq dura-

AİLƏ ŞİRKƏTİ SADƏCƏ ATADAN OĞULA DAVAM EDƏN ŞİRKƏTLƏR DEYİL. ONLAR YAXIN QOHUMLAR, O CÜMLƏDƏN QUDALAR ARASINDA DA QURULA BİLƏR.

raq əsas vəzifələrə dost-tanış təyin edilir, şirkətdə düzgün sistem qurulmur, onun inkişafı dayanır, maliyyə məsələləri düzgün aparılmır: «Bundan sonra ailə içində maddi rəqabət başlayır və şirkətdə ailə fərdləri çoxalır. Şirkətin gəlirləri ilə xərcləri üst-üstə düşmür. Eyni zamanda şirkətdəki peşəkar işçilərlə ailə üzvləri arasında soyuq müharibə də başlayır».

AMMA BUNUN ƏKSİNƏ OLARAQ UĞURLU AİLƏ ŞİRKƏTLƏRİ DƏ VAR. BƏS ONLARIN UĞURUNUN SİRRİ NƏDƏDİR?

- ❶ Ailə üzvləri ilə idarəçilər çox yaxşı dialoq içərisindədir.
- ❷ Çalışanlara qarşı davranışlarda ölçülü və adildir.
- ❸ Ailənin adı məhsulla birləşdiyinə görə istehsal edilən məhsulun keyfiyyətinə ciddi diqqət yetirilir.
- ❹ Çevik qərar vermə sistemləri var.
- ❺ Ailə üzvləri davamlı olaraq gördükləri işə bağlı təhsil alır, daha çox öyrənməyə çalışırlar.
- ❻ Şirkət rəhbəri zamanı gələndə liderliyi digər ailə üzvünə ötürməyi bacırır.

ÜÇÜNCÜ NƏSİLƏ KEÇMƏYƏN AİLƏ ŞİRKƏTLƏRİ

«Ailə şirkətləri niyə üçüncü nəsilə

keçmir?» sualının cavabı əslində sadədir. Atadan qardaşlara keçən ortaqlıq rahat şəkildə davam etsə də, çox zaman qardaşlardan uşaqlarına keçən ortaqlıq o qədər uğurlu olmur.

Düşünün, qardaşlar və onların uşaqları, kənardan gələn gəlinlər və yeznələr. Qarışıq bir durum ortaya çıxır və dəyişik sərmayələrlə şirkət batır. Ailə şirkətləri varislik sistemi ilə davam etdiyinə görə ailəyə gələn hər fərdə şirkətdən pay düşür. Kənardan gələn gəlinlə və yeznələrlə varidat sözləməsi imzalanırsa belə, boşanma hallarında qanunla açılan dava əsasında onlara təzminat düşür. Təzminat da təbii olaraq şirkətin mal varlığına uyğun hesablanır ki, bu da kiçik rəqəm deyil.

148 İLLİK YAŞI OLAN TRAKTOR ŞİRKƏTİ NECƏ BATDI?

Türkiyədə 3 nəsilə qədər çatan ailə şirkətlərinin sayı cəmi 4 faizdir. Batan ailə şirkətlərinin 80 faizi isə qurumsallaşmayan şirkətlərdir. Məsələn, türk sənayesinin ən böyük şirkətlərindən biri olan «Uzel»in iflası buna misal ola bilər. 1864-cü ildə qurulan şirkət bir neçə il əvvəl ailə içində yaşanan anlaşılmazlıqdan sonra batdı.

Bəs ən böyük traktor istehsalçılarından biri necə oldu ki, iflas etdi?

Əslində, şirkətin problemləri təqribən 50 il əvvəl başladı. 1961-ci ildə şirkətin rəhbəri Serder Uzel vəfat edir. Onun ölümündən sonra hissələr 1 oğul və 3 qız arasında bölünür. Oğul Əhməd Uzel və böyük bacıya yüzə 40, digərlərinə isə yüzə 10 faiz hissə düşür.

Əvvəlcə şirkətin işləri uğurlu olur – biznes böyüyür və səhmlər təqribən 45% bahalaşır. Amma təqribən 1980-ci illərdə ailələr arasında nifaqlar başlayır. 1998-ci ildə Əhməd Uzel vəfat edir və 2001-ci ildən şirkət üçün ağır günlər başlayır. Öndər Uzel bir məqaləsində deyirdi ki, “o dönəm pərişan olduq, satışlar 85 faizə düşdü. 2003-cü ildə ayağa qalxmaya çalışdıq. Dünyanın 10 traktor istehsalçısından biri idik. 2006-cı ildə isə yenidən çətinliklər başladı, şirkətin borcları artdı. 2009-cu ildə artıq tükənmişdik”.

2016-cı ildə iflas olduğunu elan edən şirkətin fabriki 225 milyon türk lirəsinə satıldı. İflas masasının qəbul etdiyi borc siyahısına görə isə, Uzel Makinasının faiz xaric borcu 243,2 milyon lirə idi. Nəticədə şirkət batsa da ailə içində miras davası

AİLƏ ŞİRKƏTLƏRİ VARİSLİK SİSTEMİ İLƏ DAVAM ETDİYİNƏ GÖRƏ AİLƏYƏ GƏLƏN HƏR FƏRDƏ ŞİRKƏTDƏN PAY DÜŞÜR.

hələdə başa çatmayıb.

5 NƏSİL DAVAM EDƏN AİLƏ ŞİRKƏTİ

Amma 5 nəsil davam edən ailə şirkətləri də var. Türkiyənin ən köhnə şirkəti 1777-ci ildə qurulan «Hacı Bəkir lokumlar»dır. Kastamonu Vasiyyə rayonundan İstanbula gələrək 1777-ci ildə Bahçecapıda açdığı kiçik şəkərçi dükənində, lokum, akide kimi şəkərləri emal edib satmağa başlayan və daha sonra 1817-1820-ci illərdə Həccə gedərək Hacı Bəkir olaraq xatırlanan, Şəkərçi Hacı Bəkir Əfəndinin qurduğu şirkət, bu gün beşinci nəsil tərəfindən idarə olunur.

Hacı Bəkir Əfəndinin ingilis müştərilərindən olan bir səyyah, özü ilə ölkəsinə lokum aparır və orada onu "Turkish Delight" adı ilə ikram edir. O gündən indiyədək ingilis dilli ölkələr lokumu "Turkish Delight", Fransa və Balkanlarda isə "Lokoum" adlandırırlar.

Türk iqtisadiyyatının ən köhnə ikinci markası isə 1860-cı tarixində qurulan «İskəndər» şirkəti də qida sektorunda fəaliyyət göstərir. Quzu ətinə sinir və sümüklərindən ayıran və ilk dəfə şaquli çubuğa yerləşdirən Mehmetoğlu İskəndər Əfəndinin dönər kababı Türk və dünya mətbəx mədəniyyətində əsrlərdir yer tapır.

150 İLLİK AİLƏ BANKI

19-cu əsrin ilk yarısında Osmanlı imperatorluğunda, ticarət və maliyyə sektorunda qərb modellərinin tətbiqi ilə birlikdə, ölkədə xarici banklar da fəaliyyət göstərməyə başlamışdı. O dövrlərdə ölkədə hələ milli xüsusiyyətə sahib bir bank sisteminin qurulması üçün lazımı qədər sərmayə toplanmamışdı. Ona görə də milli bankların varlığından söz edilmirdi.

İlk bank olaraq Ziraat Bankının quruluşu Mithat Paşanın 1863-ci ildə Pirot qəsəbəsində qurduğu Memleket Sandığı ilə başlayır. Türk ənənələri arasında onsuz da var olan və qarşılıqlı yardımlaşmaya əsaslanan «imece» ənənəsindən ilhamlanaraq qurulan Memleket Sandığı, 1867-ci ildə "Memleket sandıqları Nizamnaməsi"nin qüvvəyə minməsilə Osmanlı dövlətinin hər yanında fəaliyyətə başladı və uzun illər müvəffəqiyyətlə xidmət göstərdi. 1883-cü ildə eyni məqsədlər istiqamətində "mənafe sandıqları" quruldu, 15 avqust 1888-ci ildə mənafe Sandıqlarının yerinə funksiyalarını boynuna götürəcək müasir maliyyə təşkilatı olaraq Əkinçilik Bankı rəsmi olaraq fəaliyyətə keçdi.

100 İLLİK TARİXİ OLAN TÜRK QƏHVƏSİNİN ƏFƏNDİ ŞİRKƏTİ

Türkiyədə bir misal var: "Bir qəhvənin

HACI BƏKİR ƏFƏNDİNİN İNGİLİS MÜŞTƏRİLƏRİNDƏN OLAN BİR SƏYYAH, ÖZÜ İLƏ ÖLKƏSİNƏ LOKUM APARIR VƏ ORADA ONU "TURKISH DELIGHT" ADI İLƏ İKRAM EDİR.

40 il xətri var"... Türkiyədə qəhvə və qəhvə evləri bir növ insanların sosial yaşayışının bir parçası olub. Bir mədəniyyət halına gələn türk qəhvəsinə ən sadıq qalan isə 1871-ci ildən ailə şirkəti kimi fəaliyyət göstərən "Kurukahveci Məhmət Əfəndi"dir. Qeyd edim ki, İstanbulda ilk qəhvə evi 1554-ci ildə açılıb. O gündən sonra qəhvə sənət və mədəniyyətin inkişafında böyük rol oynayır.

Sənətçilər, müəllimlər, tələbələr qəhvə evlərində bir araya gəldi, kitablar oxundu, pyeslər oynanıldı, müxtəlif səpkidə söhbətlər edildi. Özü də təkcə İstanbulda deyil, dünyanın hər yerində qəhvə evləri intellektli insanların görüşmə yeri oldu. Türkiyədə qəhvə dedikdə isə ağıla gələn ilk ad "Kurukahveci Mehmet Əfəndi"dir.

MƏHMƏT ƏFƏNDİNİN KEÇMİŞİ

Öncə Məhmət Əfəndinin ailə şirkətinin tarixinə göz ataq. 1871-ci ildə Məhmət Əfəndi atasının çiy qəhvə, baharat satan dükənini ondan təhvil alır. Məhmət bəy qəhvənin satışında maraqlı yenilik edir – o çiy qəhvəni qovurur, üyüdür və müştərilərinə hazır halda satmağa başlayır. Nəticədə qısa müddətdən sonra quru qəhvəci Məhmət bəyi hamı tanımağa başlayır. Kiçik dükən qısa müddətdə böyüyür. Artıq insanlar məsafələr qət edərək bu qəhvənin dadına baxmağa gəlirlər. Amma qəhvə dükəninin əsas sahibi Hulusi Əfəndi vaxtsız vəfat edir. Belə olduqda varislər işi birgə idarə etməli olurlar.

MARKA DÖNƏMİ...

Hulusi Əfəndinin qəfil ölümündən sonra qəhvə işinə evin kiçik oğlu Əhmət Rza bəy də qoşulur. Əhmət Rza bəy

atasından və qardaşından fərqli olaraq xaricdə təhsil almışdı. O bildirir ki, bu biznes səyyar şəkildə deyil, şirkət kimi fəaliyyətə keçməli, üstəlik, həm də reklam edilməlidir. 1933-cü ildə ilk dəfə olaraq şirkətin emblemi, sonra isə keçmişdən bu günə gələn qəhvə tarixi yaranır.

MƏHMƏT ƏFƏNDİNİN ÖLÜMÜ

1931-ci ildə Mehmet Əfəndi vəfat edir. Amma oğulları atanın işini davam etdirir. Ailənin böyük oğlu Hasan Səlahhəddin beynəlxalq toplantılarda iştirak etməyə başlayır. Beləliklə, türk qəhvəsinin xaricə ixracına start verilir. İstanbulun Tahmis küçəsindəki kiçik dükanın yerində artıq "art deco" tərzində yeni bina da inşa edilir.

Əvvəlcə bu şirkət "Kurukahveci Mehmet Bey ve Mahdumları" adı ilə işləyirdi. 1934-cü ildə isə ailə rəsmi olaraq Kurukahveci soyadını alır. Qəhvə sektorunda durmadan böyüyən "Kurukahveci Mehmet Efendi"nin missiyası türk qəhvəsinin dünyada tanıtməkdir.

1871-ci ildən indiyədək qəhvə istehsalına bir sənət kimi yanaşan "Kurukahveci Mehmet Efendi" və ailəsi babadan oğula, ustadən şagirdə ötürülərək davam edir. Bu gün Kurukahvecilərin şirkətinin sahibi Məhmət Əfəndinin nəvələri istehsal etdikləri qəhvəni Avropa, Amerika, Asiya və Avstraliya qitəsindəki 50 ölkəyə ixrac edirlər. Beləliklə, uzun illər davam edəcək ailə şirkətini qurmağın ən doğru yolu peşəkarlıqdan keçdi.

Türkiyəyə gələndə mütləq Eminönüdə Kurukahveci Mehmet Efəndinin qəhvə evinin önündə ayaq saxlayın. Yorulmadan qəhvə almaq üçün sıranızı gözləyin. Həm tarixə çevrilmiş əsl qəhvənin dad-qoxusunu alacaqsınız, həm də 40 il xətriniz qalacaq...

AZƏRBAYCANDA EMBRION KÖÇÜRÜLMƏSİ İLƏ MƏHSULDAR İNƏKLƏR YETİŞDİRİLİR

“Azərsun Holding”ə məxsus Kürdəmir Süd Kompleksində Azərbaycanda ilk dəfə olaraq embrion köçürülməsi həyata keçirilib. Müəssisədə təşkil edilən inforur zamanı jurnalistlərə bildirilib ki, bu təcrübənin köməyi ilə daha yaxşı genetik göstəricilərə malik heyvanların yetişdirilməsi mümkün olacaq. Qeyd edək ki, belə müasir elmi təcrübə əsasən Kanada, Avstraliya, Almaniya kimi inkişaf etmiş ölkələrdə həyata keçirilir.

Embrion köçürülməsi təsərrüfatdan əldə edilən südün həcmnin dəfələrlə artırılmasına imkan verəcək. Artıq Kürdəmir Süd Kompleksində embrion köçürülməsi hesabına iki buzov doğulub, daha üç heyvanının isə doğulması gözlənilir, yaxın zamanlarda isə bu təcrübənin daha da geniş tətbiq edilməsi nəzərdə tutulub.

Ölkəmizdə kənd təsərrüfatı və heyvandarlığın inkişafına göstərilən dövlət dəstəyinin çox müsbət nəticələrə səbəb olduğunu qeyd edən “Azərsun” nümayəndələri yaxın illərdə yeni heyvandarlıq təsərrüfatlarının yaradılacağını və həm ət, həm də süd istehsalının həcmnin bir neçə dəfə artırılacağını qeyd ediblər.

Kürdəmir Süd Kompleksinin nəzdində fəaliyyət göstərən fermada heyvanlara göstərilən xüsusi qulluq hesabına əldə olunan süd həcmi gündəlik 34 litrə çatdırılıb ki, bu da ölkəmiz üçün çox uğurlu göstəricidir.

Qeyd edək ki, Kürdəmir Süd Emalı Zavodu 2013-cü ildən fəaliyyət göstərir. Müəssisədə günlük süd, UHT-tetra pak süd, müxtəlif növ pendir və qatıq çeşidləri, ayran, meyvəli yoqurt, xama, kəsmik və qatılaşdırılmış süd istehsal olunur. Burada istehlakçılar tərəfindən çox yüksək qiymətləndirilən “Azərsüd”, “SuperMilky” və digər markaların istehsalı həyata keçirilir. İllik istehsal gücü 40 000 ton olan müəssisənin xammal təminatı burada qurulmuş yüksək verimli cins mal-qaranın bəsləndiyi təsərrüfat və yerli fermerlərdən alınan süd hesabına təmin olunur.

“MADE IN AZERBAIJAN” LOQOSU TƏQDİM EDİLİB

Bakı Biznes Mərkəzində İxracatçılar Klubunun 2018-ci ildə ilk iclası və “Made in Azerbaijan” loqosunun təqdimatı keçirilib.

Tədbirdə rəsmi şəxslərlə yanaşı, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən 100-ə yaxın iş adamı iştirak edib.

Tədbirdə bildirilib ki, İxracatçılar Klubu Azərbaycan məhsullarının xarici bazarlara ixrac edilməsində istehsalçılara dəstək göstərmək məqsədilə yaradılıb. Bu sahədə görülən işlər, o cümlədən “Made in Azerbaijan” brendinin dünyada tanınması üçün görülən işlər barədə məlumat verilib.

Bildirilib ki, 2017-ci il ərzində 10 ölkəyə 10 ixrac missiyası təşkil edilib. Bu missiyalara 160-dan çox şirkət qatılıb. Bundan başqa, müxtəlif xarici ölkələrdə 251-ə yaxın görüş keçirilib, 11 ölkə ilə əməkdaşlığa dair müqavilələr imzalanıb.

2017-ci ildə qeyri-neft ixracı 24%, o cümlədən kənd təsərrüfat məhsullarının ixracı 28%, sənaye məhsullarının ixracı 21%, xarici ticarət fəaliyyəti ilə məşğul olan sahibkarlıq subyektlərinin sayı 7% artıb.

**MADE IN
AZERBAIJAN**

Ötən il Azərbaycan 3100 çeşiddə məhsul ixrac edib. 2017-ci ildə 160-dan çox şirkətə ixrac üzrə fərdi qaydada xidmətlər göstərilib, 44 sahibkarlıq subyektinə 2,8 mln. manat ixrac təşviqi ödənilib.

Bundan başqa, “Buta Airways” təyyarələrində reklam yerləşdirilib, təyyarələrdə təklif olunan Azərbaycan məhsullarının siyahısı genişləndirilib. “SOCAR Georgia Petroleum” şirkətinin yanacaq doldurma məntəqələri üçün 10 stend hazırlanıb. Loqonu hazırlayan “Leo Burnett” şirkətinin nümayəndəsi Abbas Fətullayev “Made in Azerbaijan” loqosunun təqdimatı ilə çıxış edib. Loqonun strategiyası, başqa ölkələrin bu sahədə təcrübəsi barədə məlumat verilib və qeyd edilib ki, “Made in Azerbaijan” loqosu özündə Azərbaycanın zəngin təbiətini və təbii sərvətlərini, müasirliyi, ölkəmizin yüksək mədəni səviyyəsini, eyni zamanda xalq sənətkarlığının atributlarını əks etdirir.

“AXA MBASK”IN SAHİBİ DƏYİŞİB

Azərbaycan sığorta bazarında bir neçə sığorta şirkətinin yaradılmasında və idarə edilməsində iştirak etmiş iş adamı Elxan Qəribli Fransanın “AXA” Sığorta Qrupunun Azərbaycandakı törəməsi “AXA MBASK” Sığorta Şirkəti ASC-nin 100% səhmlərini əldə edib. Fed.az-ın məlumatına görə, tərəflər arasında ilk razılaşma artıq imzalanıb.

Əməliyyatın tamamlanması isə müvafiq orqanların razılığı alındıqdan sonra həyata keçiriləcək.

Xatırladaq ki, E.Qəribli 1992-ci ildən etibarən eyni şirkətin qurucusu və ilk rəhbəri olaraq sığorta fəaliyyətinə başlayıb. O, Azərbaycanda sığorta bazarının inkişafına uyğun biznes mühitinin ol-

duğunu, iqtisadi qanunvericilikdə həyata keçirilən islahatlar sayəsində yerli investorlar üçün daha əlverişli şəraitin yarandığına inandığını deyib və bu səbəbdən “AXA MBASK”-a investisiya qoymaq qərarına gəldiyini açıqlayıb.

Dünyanın sığorta nəhəngi olan AXA Qrupun Azərbaycanda fəaliyyətini dayandırması ilə bağlı Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasından verilən açıqlamaya görə, “AXA” Sığorta Qrupunun Azərbaycandakı törəməsi “AXA MBASK” ASC-nin səhmlərinin 100% satışı şirkətin ötən il bəyan etdiyi strateji planlamada əksini tapan idarəetmə modelinin dəyişdirilməsi, xərclərə qənaət və təmsil olunan sığorta bazarlarından kənarlaşmaq qərarı ilə əlaqədirdir.

Belə ki, “AXA” Sığorta Qrupunun 2017-ci ilin 14 noyabr tarixində

keçirilmiş “İnvestor Günü” adlı təqdimatda şirkətin fəaliyyət göstərdiyi ölkələrin təsnifatı verilib. Təsnifləşmə üç qrupdan ibarətdir:

- ƏSAS APARICI ÖLKƏLƏR (10 ÖLKƏ);
- YÜKSƏK POTENSİAL OLAN ÖLKƏLƏR (6 ÖLKƏ);
- DAHA KİÇİK BİZNES XƏTTİ OLAN ÖLKƏLƏR (26 ÖLKƏ).

Təsnifləşmənin 3-cü qrupuna daxil olan ölkələr sırasında Azərbaycan, Türkiyə, Cənubi Koreya, Çexiya, Slovakiya və Rusiya da var. Ölkəmizin yer aldığı təsnifləşmə qrupuna daxil olan ölkələrə dair “AXA” Sığorta Qrupunun növbəti illər üçün müəyyən etdiyi strategiya “Azaldılma və səmərələşdirilmə” kimi müəyyən edilib. Bunun səbəbi sadalanan ölkələrdə “AXA” Sığorta Qrupunun biznes əməliyyatlarının kiçik və gəlirlik baxımından cəlbədicə olması ilə izah edilir.

Yəni, başqa sözlə desək, Azərbaycan bazarı da “AXA” üçün cəlbədicə olmadığından şirkət getmək qərarı verib.

Sığorta bazarının tam milliləşməsinə isə Palatanın mövqeyi belədir: “Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bütün sığortaçıların nizamnamə kapitallarının ümumi məbləğində xarici kapital payının son həddi və bu payın hesablanması qaydaları tənzimlənir və bu sahədə xarici investorların sektorda fəaliyyət göstərmələrinə hər hansı əngəl mövcud deyil”.

AZƏRBAYCANDA ƏN SÜRƏTLƏ DİJİTALLAŞAN BANK

Azərbaycan Sənaye Bankı 2017-ci ildə Dijital Marketing üzrə bir çox uğurlara imza atıb. Belə ki, Bank sosial mediada ən sürətli inkişaf edən sahifəsi elan edilib. «Social-bakers» media platformunun statistik məlumatlarına əsasən Bankın rəsmi Facebook sahifəsi aktiv böyümə indeksinə görə 58%-lə ən güclü rəqiblərini belə geridə qoyub. 2017-ci ilin sonuna ASB-

nin Facebook sahifəsinin izləyici sayı 49 000 nəfərə çatıb. Keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə bu 133% artım deməkdir. Demografik göstəricilərə əsasən sahifəyə istifadəçilərin 92%-i Azərbaycan ərazisindən daxil olur. Habelə Facebookla yanaşı LinkedIn, Instagram, Twitter üzərindən istifadəçilər tərəfindən ünvanlanan suallara 100% faiz cavab verilib.

2017-ci ildə bank öz korporativ saytını yeniləyərək Azərbaycan İnternet Forumu tərəfindən təsis

edilən internet mükafatı «MilliNet 2017» müsabiqəsində “Korporativ sayt” nominasiyasının qalibi olub.

İl ərzində kart sahiblərinin sosial şəbəkələr vasitəsilə maarifləndirilməsi və məhsullar haqqında ən yaxşı təbliğat işlərinin həyata keçirilməsiylə əlaqədar VISA beynəlxalq ödəniş sistemi tərəfindən Bank təltif edilib.

ASB 2018-ci il üzrə də Dijital Marketinglə bağlı fəaliyyətini genişləndirməyi qarşısına məqsəd qoyub.

**Çəkisi ağır,
keyfiyyəti yüksək**

bankKart

Alış-veriş edər, nağd pul verər

A.R. Mərkəzi Bankının 30.12.2014 tarixli 255 sayılı lisenziyası

BANKKARTla Azərbaycanda, dünyanın istənilən yerində etibarlı alış-veriş edə, ölkə daxili və ölkə xaricindəki ATM-lərdən istənilən vaxt nağd vəsait çıxara bilərsiniz.

Ziraat Bank
Azərbaycan